

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 4-szoros postai sor egyszer 20 fill.
 minden következőnél 15 filler

Nyitólár sora 40 filler

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 89.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, február 27.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelők: Az áldozatkészség.
- Érdekes interpellációk.
- A városi restauráció.
- temét fuzió.
- Bedő Árpád dr. — közszépl. bíró.
- Bem apó unokaöccse.
- A nap furcsaságai.
- Meghalt az utca Cicerója.
- Az ál-nagymama.
- Tarkaságok.
- Tárca: Hideg gyönyör.

Az áldozatkészség.

Arad, február 26.

Abban a pillanatban, amikor a régi polgármester új polgármester lett, megfiatalodott kedvvel és perzselő lelkesedéssel vetette magát a színes álmokba. Hat évnek gyorsan lepergő mozgófényképei között látta: a vashidakat, amelyek aktái őt tisztujtást éltek már át s nagyon terpeszkednek a hatodik felé; kibontakozott előtte az új állomás-épület, a rég elhunyt, vagy megrokkant aradi képviselők ígéreteinek egyik csillogó darabja s felsorakoztak előtte a gyárak, végeláthatatlan hosszú rajvonaloan s a modern intézmények, amelyekről még fogalmunk sincsen, de amelyek e hazában elsőnek bizonyára Aradot fogják fölkeresni. Bizonyos, hogy az ünnepi percekben sok optimizmus szállta meg a polgármestert, de neki mindenestre a legtöbb joga volt ehhez. Akkor kellene elítélni a polgármestert, ha nem tudna hinni a város jövődjéjében.

Nem is akarjuk kegyetlen kétkedéssel az újjászületett polgármester illúzióit szétzedni. A rövid polgármesteri programnak — ha ugyan annak szánta — egyetlen szavával foglalkozunk csak. Nem volt különös sulylyal mondva, de miután kétszer is belészövedött a székfoglaló beszédbe, — nem árt mellette megállani. Még akkor se, ha a polgármester nem olvasott beléje olyan jelentőséget, mint aminő abból kiűt.

Ez a szó: az *áldozatkészség*. A törvényhatóságnak ezt a derék tulajdonságát legyezte meg kétszer is a polgármester, talán azért, mert programja megvalósításában erre az áldozatkészségre még fog apellálni. S ha a polgármester csakugyan így értette volna, akkor nagyon meg lehetne ijedni ettől a bóktól. S ha ez a rejtett szándék meglenne, a polgármestert könnyen lehetne a rókához hasonlítani, amely a törvényhatóság csőrében levő sajtot akarja édes szóval kicsalni.

Hát az bizonyos, hogy a törvényhatóság eddig áldozatkész. Hetvennyolc százalék pótdadó a mértéke ennek a gavalléros áldozatkészségnek. Annyira áldozatkészek voltunk, hogy ezt a nemes erényt nemcsak a megvalósítandó közintézményekkel, a kulturális alkotásokkal szemben gyakoroltuk, hanem a nálunk jóval tehetősebb és hatalmasabb urral, az állammal szemben is. Az ugynevezett ajándékokra, a melyeket az államtól kaptunk, majdnem mindig ráfizettünk. A második polgári fiúiskola, amelyet az állam állít, évenként harmincezer koronájába fog a városnak kerülni; az állami reáliskolának, az állami

felsőbb leányiskolának épületét a város emeli s a kapott bér mellett még mindig a város jár rosszul. A tüzérkaszánya, a mely nincs, hatalmas pénzébe kerül a városnak. Folytathatnánk egyebekre nézve is, de a tétel aligha szorul bővebb bizonygatásra. Igen, mi nagyon, hihetetlenül áldozatkészek tudunk lenni.

Áldozatkészség: szép szó. De a szomszédságában jár egy másik, kevésbé szép: könnyelműség. Lehet, hogy eddig, máig még nem jutottunk el a másodikig, de egy-két lépés, egy-két percent, s mi már benne vagyunk. S amikor ez a helyzet, még a legkivánatosabb reformok, modern alkotások előtt is gondolkodóba kell esnie a törvényhatóságnak: ne tartsunk-e inkább egy kis pihenőt az áldozatkészséggel s várjunk egy kis időt, amíg a jövedelmünk utóleri az adakozó kedvünket. Ezért rosszul hangzott ma ez a szó, amelynél aktuálisabb lett volna egy másik, amely ki-maradt a polgármesteri programból, pedig, úgy emlékszünk, a hat év előtti tisztujtásnál elhangzott: a takarékosság.

Jelky András utazásaiban megírja, hogy Batáviában találkozott egy élő szenttel. Fatörzsön állva hallgatta a batávok hódolatát, napestig tartó imáját, miközben éh-szomjan, áhítatos pózban ödöngött az emelvényen. Végre megunt a azt mondta Jelky Andrásnak:

— Szabadíts meg, idegen! Nem akarok többé szent lenni, nem!

Hát mi sem akarunk többé áldozatkészek lenni, nem. Akármilyen megtisztelően hangzik ez a jelző és akármilyen nyers

Hideg gyönyör.

I.

Délután kapta meg Detre Béla a levelet, melyben Zoborné tudtára adta, hogy az ura reggel Bécsbe utazott. — A macska nincs itt-hon és az egér kedve szerint fog cincogni, — írta neki a szép asszony. — Gondoljon ki valami ügyes programot, hogy az estét jól elmulassuk, de előre figyelmeztetem, hogy duruzsolás, lírai ömlengés ne legyen benne. A kosztüm a tudvalevő: kartonruhában én, magának az a viselet, amelyben egyszer el akartunk menni a munkásbálra, de nem mehettünk a nagy migrénem miatt.

Mikor találkoztak, Zoborné első szava ez volt.

— Nos? megvan a program?

Béla szó nélkül odaadta neki a kartonlapot, melyre idejövét jegyezgetett. Zoborné megnézte és kacagta magát:

— Nem rossz!

— Tetszik? — kapott rajta mohón Béla.

— Már mint az ötlet, hogy a férjem névjegyére írta? Az tetszik. Egyéb semmi. Milyen program! Souper egy chambre separéban... Kinek ajánlja ezt? Hát varróleány vagyok én? Hát bakfisnak tart engem, hogy ilyesmivel megkínál?

— Tudtommal a bakfisok nem szokták chambre separéban elkölteni a szerény vacsorájukat, — válaszolt egy kicsit neheztelve Detre.

— Én sem, jó uram, legalább önnel nem!

Majd egyszer azzal, kit szeretek. On nem a kedvesem, jól tudja, csakis a mulató pajtásom... A maga hibája, hogy csak az, vagy tán a vérem olyan lanyha, hogy nem csábit, amit maguk gyönyörnek neveznek? Pusztán a divat kedvéért pedig nem leszek Magdolna, a bűnbánat előtt... A programon tehát alaposan fogunk változtatni. Elmegyünk ma olyan helyre, ahol a misera plebs duhaj kedvében mulat és káromkodással ad kifejezést benső érzésének. Nem akarok én ma pezsgőt, hanem igenis megkívánom a három pohárból összeöntött sörmaradékot!

— De Irma... De asszonyom!

— Akarja, vagy nem akarja? Magától nem telik ki semmi új, hát én veszem kezembe a dolgot... Köszönöm az olyan mulatásrendezőt, amilyen ön... Egyetlen egyszer mondott olyant, ami egy kicsit új volt előttem... Tudja, mikor szerelmet vallott és én kinevettem, mert nagyon komikus volt... Akkor fölugrott, a két szemgolyója villódzott, mint a foszfor a sötétben és rámkáltott... Ugy érzem, hogy magát egyszer még megfojtom ezzel a két kezemmel! Ha megtette volna, ha igazán megtette volna, lehet, hogy ma szeretném.

— A halála után? S a börtönben én? Köszönöm!

Belemélyedtek már a sötét utcák tömkelegébe és Zoborné odasimult kísérlőjéhez, mert néhol nagyon szűk volt a járda. Az asszony meg tovább fecsegett:

— Istenem! Miért is nem lettem én elkuszlovárnó! Az volna a nekem való pálya. Miodennap kipróbálni a halált és érezni végig minden idegben a hideg gyönyört, ha sikerül. Mert amit maguk gyönyörnek neveznek...

— Az ön erében nincs is vér! — zsörtölődött a férfit, — csak idegek vannak.

— Lehet, hogy igaza van, de hát akkor miért nem hat azokra, miért nem ostromolja azok útján a szívemet? Hígyje el, nagyon szeretnék szeretni és áldanám azt a férfit, aki fölbreszti bennem a szerelmes kíváncsiságot — még ha az uram volna is!

II.

Vöröses fényvel pislogott feléjük az utca másik végéről a külvárosi kávéház cégér lámpája. Egyenesen nekivágtak alacsony boltíves ajtajának és helyet foglaltak az egyik fülkében. Egy zsíros frakkos pincér lassan hozzájuk csoszogott és ásitását elnyomva, kérdezte:

— Parancsol?

— Egy üveg pezsgőt! — mondta Detre.

— Pezsgőt! — csodálkozott a pincér és tiszteletteljesen kihuzta magát egyenesre.

Zoborné nevetett.

— Maga megint nagyon szórakozott barátom, — mondta Detrének, — úgy látszik, hogy az éjjel álmában pezsgőt látott és most azt hiszi, hogy az nekünk való ital. Pedig a magunk féle szegény ember örüljön, ha jut két üveg sörre.

ez a kifakadás. Nem, s ha kell, inkább lemaradunk egy-két hosszal a vidéki városok versenyében s lemondunk „a legmodernebb város” nevezetéről. Kifáradtunk az áldozatkészségben, akár a batáviai szent ember a dicsőséges szemforgatásban. A polgármester talán nem is mondotta olyan értelemben, ahogy mi, megriadtan, abból kiértjük. De az áldozatkészség olyan szomorú sorsra juttatott, hogy nem csoda, ha csak az említésétől is idegesek leszünk.

Érdekes interpellációk.

Vita a revízióról.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Budapest, február 26.

A képviselőház interpellációs könyvébe bekerült Olay Lajos szigetsvári közigazgatás és Visontai Soma udvari tanácsossága. Mert bizonyos, hogy ez a két eset mozgósította Lengyel Zoltán és Nagy György képviselőket interpellációkra. Lengyel Zoltán interpellációja szól a kormányhoz a közigazgatások szervezetéséről. Nagy György interpellációja pedig a nemesítéséről.

(Vita a házszabály körül.)

Az ülést Justh Gyula megnyitotta, azután Babcsay Ernő, a menelmi-bizottság elnöke ismételt.

Lengyel Zoltán: A házszabályokhoz kér szót. Néhány óta hangzottak az ellenzék részéről, hogy mindaddig nem törvényes a házszabály módosítás tárgyalása, amíg az összes benyújtott törvényjavaslatokat nem intézik el. Az elnök ezt a vadat mindig visszautasította, sőt meg is akarta a szót vonni attól, aki ezt szavá tette. Konstánst kívánja, hogy a Ház igentis, törvénytelenül tárgyalja addig a házszabály revíziót, míg a törvényjavaslatokat el nem intézik. Ebben a kérdésben Justh Gyula egy beszédére hivatkozik. A kibontkozás egészen törvénytelen és a november 18-ikára emlékeztet.

Elnök: Csodálja, hogy Lengyel a mai eseményeket november 18-án hozza hasonlítva.

Bozóky Árpád: Ha nem is ugyanaz, de nagyon hasonlít hozzá.

Elnök: Ismerteti a november 18. lefolyását. Az az ülés egész törvénytelenül folyt le és nem lehet a mai tanácskozásához hasonlítani. Az in-

ditványok felett mindig a Háznak kell határozni. Megmarad multkorai álláspontja mellett.

Buzáth Ferenc: Azt fejtgeti, hogy az elnök álláspontja helyes.

Lengyel Zoltán: Ez nem közegészségügy!

Nagy György: Igen röviden akart felszólalni. Míg tegnap Eötvös Károly beszélt...

Muzsa Gyula: Te komédiás!

Nagy György: ... Laehne Hugó azt kiál-

totta feleje: számár. (Zaj)

Pető Sándor: Egy Laehne Hugó nem sért-

heti meg Eötvöst!

Lengyel Zoltán: Akármennyire új nemes.

Nagy György: A harcoló tábor semmiféle

terrorról nem riad vissza. Kéri az elnököt, to-

rolja meg a sértést.

Rakovszky István: Tegnap az ülésnek e ré-

szén ő elnökölt, de a sértő kifejezést nem hal-

lotta. Meggyőződése szerint megtorlásnak helye

nincs.

Mezőfi Vilmos: Mint fültanu kijelenti, hogy

Laehne használta azt a durva kifejezést. Re-

eméll, hogy Laehne kijelenti, hogy a magyar

irodalom büszkeségét nem akarta ilyen etromba

módon inzultálni.

Elnök: Ebben a kérdésben semmiféle intéz-

kedést nem tehet, mert a naplóban a sértő

közbeszólásnak nincs nyoma.

(A házszabályrevízió.)

Babocsay Sándor az első felszólaló. Ebben

a kérdésben ma is következetes s ugyanaz az

álláspontja, mint mikor tagja volt a független-

ségi pártnak. Nagyon szomorú, hogy tegnap

Andrássytól kellett hallania a következetlen-

ség dicséretét. Ő Kossuth Lajosra hivatkozik.

(Nagy zaj)

Nagy György: Hát már Kossuth Lajost sem

akarják meghallgatni?

Babocsay Sándor: Kossuth Lajos 92 éves

korában is a következetességet hirdette.

Muzsa Gyula közbeszól.

Lengyel Zoltán: Elég! Nem vagyunk pat-

kában!

Babocsay Sándor: A házszabályrevízió tör-

téne és ismerteti. Okaféltségnek tartja, ha most

mar az új parlament számára új házszabályokat

akarnak készíteni.

A mai indítványt a politikai okosság és

igazság szempontjából ellensz. Az indítványt

nem fogadják el. (Helyeslés)

Pető Sándor: Andrássy Gyula gróffal pole-

mizál. Az ugrai levélnek ugyanaz volt a tar-

talma, mint a belügyminiszter tegnapi beszé-

dénék

Mezőfi Vilmos folyton közbeszól.

Elnök: Kéri Mezőfit, ne tartson parallel

szózatot.

Pető Sándor: Az igaz, hogy volt idő, mid-
dön minden párt elfogadta a házszabályrevízió-
eszméjét. De akkor még nem ér minket a sok
csalódás és nem győződünk meg arról, hogy
a házszabály az utolsó alkotmánybiztosíték.

Pető Sándor beszéde végén határozati ja-
vaslatot nyújt be a revízió indítvány ellen.

Asztán áttérnek az interpellációkra.

Bródy Ernő arról interpellálja a miniszter-

elnököt, hogy milyen kormányintézkedéseket

tesz az élelmiszer drágaság csökkentésére.

Laehne Hugó szóvá teszi azt a bujtogatást,

amely az utóbbi időben a magyarországi né-

met-ég között észlelhető. Egész akciót akarnak

szervezni, hogy Nyugat-Magyarország hazafias

érzésű német népet megnyerjék annak a vái-

lalatnak, amelynek célja ennek az országgr-
nek Ausztriához való csatolása. Szemelvényeket

olvas fel abból a röpiratból, amelyet a Dunán-

tulon elterjesztettek. Kéri a miniszterelnököt,

hasson oda, hogy az allddeutsch mozgalom esz-

rájában elfojtassék.

Lengyel Zoltán interpellál ezután a közjegy-

zői kinevezés-k dolgában. A Házban már egész

esoportok képződtek, ugymond, amelyek köz-

jegyzőségekre aspirálnak. A miniszternek se

éjjele, se nappala, annyira járnak a nyakára.

Eismeri, hogy vannak hazafias érdemek és

ezen jutalmazása ellen nem emel szót. Neveket

nem akar említeni, de figyelmeztet arra, hogy

az összeférhetlenségi törvényt és a közjegyzők

törvényt meg kellene tartani. A közjegyzőség

nem a politikai rokvanak állomáshelye, sem

arra nem való, hogy sülyesztő legyen kellemet-

len alakok eltávolítására. Kéri a kormányt,

hajlandó-e a pályázatok eldöntésénél egy-
dül a közérdeket és a törvényes kellékeket figyelembe

venni.

Nagy György az országgyűlési képviselő

kitűné és címadományozása dolgában in-

terpellál. A képviselő a nép megbízottai, akik-

nek nem volna szabad királyi kiuntetések után

szaladgálni és azokat elfogadni.

Ezután az ülés véget ért.

A geryeszegi választás. Geryeszegről

jelentik: Ma volt a választás, amely a legna-

gyobb rendben ment végbe. Egyhangúlag

Farkas Albertet választották meg képviselővé

függetlenségi programmal. Az eredményt Csekme-

Ferenc választási elnök tíz órakor hirdette ki.

A mandatumot Csekme választási elnök szép-

beszéd kíséretében adta át Farkas képviselő-

nek, ki azt hálásan megköszöntö. A választók

körében a választás eredménye nagy lelkesed-

ést keltett.

Azala t. míg ő beszélt, valaki hátrakap a a
fejét a szomszédos falék egyikéből és figyelt
hangjára. E őre hajlik, nézett, de nem tudta
megállni Zoborné arcát, ki hátul volt fordulva
hozza.

A pincér hozta a sört, töltött a két po-
hárba és Béla odaolta az egyiket Zoborné elé,
ki főkapta és trefasán felkötözött ötte kísérelé:

— Arra iszom, amit mi ketten nagyon
szeretnénk...

De abban a pillanában kiesett kezéből a
pohár és ő maga kísérelétes rémlátással bá-
mult a szemközti levő tükörbe.

— Mi a baja? — csodálkozott Detre.

— Csitt, az istenért! — ugrott felőle Zo-
borné, — itt van a ferjem!

— Hol?

Zoborné nem válaszolt, hanem a fejére
kapta a kendőt, melyen lehúzta az arcába és
az ajtó felé rohant. Detre utána sietett, de a
pincér elcsúszta az ajtóban.

— Hát a fizetség? — kérdezte fenyegető
hangon.

Detre egy tiszforintos bankót dobott a
pincérnek, szíán kirohant. Alig tudta utól
érni Zobornét, ki úgy futott, mintha tré-
ningbe cselekedné. Az asszony belekapaszkodott
a karjába, görcsösen, a fogai összeva-
cogtak és hátra sem mertek nézni. Együtt sza-
ladtak.

De amint tul voltak az első utcáson,
Zoborné megállott egy pillanatra, kiért belőle
a jókedv:

— Az én uram, az én erkölcsös uram, ki

reggel Borsbe utasított halasz hatlan ügyekben
és most valami kis varró ő társaságában, egy
kültvárosi kávéházban mulat!

— Bonyosdun abban?

— De mennyire! Azonnal ráismerem

... S most beátom, hogy stratégiai hibát

követtem el, mikor visszafelé koncentrációd-

tam, mint a tábornokaink egykor mondot-

ták. Az lett volna a helyes, hogy szembe szál-

lok vele.

— Mit beszél?

— E hittem volna vele, hogy rájöttem

a turpiságára és feltűnyéséből utána lesel-

kedtem. Ut pedig fölkeritem erényösszének...

De ettől már elkéstem. A csata elvesztett és a

fedológ, hogy legalább a tiszességes visszavo-

nulást biztosítom magamnak.

— Psst! — szikította felbe hirtelen Detre.

— Léprekethallk... Alighanem üldöznek

— Vérszemet kapott volna az ellenzék?

— suttogott Zoborné és ujjaival eldöve a fog-

vacogá. Ugy felel, hogy — ig. sz. őre utat benne

Egy kapu alatt mutat meg magukat és

valósággal odavadtak a rozdás szegekkel

kivert ajónos Szűk volt a hely és egész-
egymáshoz szorultak. Az asszony úgy ereszte,

mintna fölmelegedne a vére és az orrcimpái

sajátságosan megregegek.

— Édes! — sugta a férfiú fölbe.

Amint így nézve ették háttat a ro-

zoga kapunak, a kilitcs hirtelen engedett és

mindketten befelé bukcsoltak a szűk kapu

aljba. Zoborné tápaszkodott föl előek és

gyorsan becsapta a még nyitva álló kaput.

Épen jókor, mert szemközti a járdán fölűnt
egy közeledő alak, aki futás közben is kém-
lelve nézett körül.

— Még vagyunk mentve, — sugta az ass-
szonynak Detre. — Itt bevárhatjuk, míg elá-
vozik az üldözök.

Zoborné nem felelt, mert a szíve olyan
őrület-s sebességgel dobogott, hogy csaknem

főszálat az ajkáig. Felig alétan, de nagyon

boldogan kulcsolta át mind a két kezével Detre

nyakát. Az kísérelései és kikukucsokát a

kulcsnyuk nyitásan. Épen most ahott meg va-

lakt odakünt és befelé nézett. De a szó nélkül

odanyomta Zoborné arcát a kulcsnyukhoz és

mikor Irma kinézett, valami villogó sötéttségbe

nézett bele: a ferje szemébe. Zoborné gyönyör-
telkésen összeborzongott. Pura két karja ujjaól

kereste a mellette álló férfiú nyakát, lehete-
forró volt és úgy érzte, mintha összes vére a

szíve felé tödné. Odadobta magát Detre mel-
lére és összecsockolta az arcát. A csókok csatta

nások voltak és Detre mezejt.

— Az istenért, Irma! Ha ő meghalja!

— Binom is én, hadd ballja! Te édes, te
drága, köszönöm, hogy megszerezted nekem ezt
a boldogságot.

A férfiú túrta a csókokat, de nem adta
vissza. Valami nagyon bántotta. Tán, hogy a
szerelem árja nem a szívől hanem az idegek-
ből hullámzik feléje. Nem bánta volna, ha sze-
repet cserélhet a férjével és míg az túri a beteg-
csókokat, ő inkább künn járhat volna a sötét-
ben, a szabad ég alatt...

A városi restauráció.

Az utolsó nap. — Érzékeny bucsu. — A gyülekezés. — A tisztikar lemondása. — A polgármester választás. — Varjassy székfoglalója. — Egyhangú választások. — Harc a városbírói állásért. — Az új tisztikar eskütétele. — Károlyi gróf az új tisztviselőkhöz. — Tiszteletbeli tisztviselők.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 26.

Kedden délután a hivatalos óra korábban ért véget a városházán. Négy óra tájban a választás alá kerülő tisztviselők rendet teremtek az íróasztalukon, magukra öltötték a legünnepelesebb arcukat, megkísérelték az ugynevezett megindultságot s emlígyen morfondíroztak magukban, néma dialógot tartva az aktákkal:

— No hát vegyünk bucsut egymástól kedves aktáim, kitudja, hogy a tekintetes törvényhatósági bizottság tagjai mit álmodnak az éjjel? Nem jelenik-e meg nekik *Huft* István nyugalmazott járásbíró angyala s arra kényszeríti őket, hogy engem kibuktassanak. Lehet, hogy többé én ebbe a jó meleg szobába vissza se jövök. Azért bocsássatok meg aktácskám, ha bohém külsőtököt egy kissé rendbe hozom s szépen sorjába raklak benneteket. Ne heverjétek szanaszót az íróasztalon, székeken, pamlagon és pamlag alatt, hadd lássa az utód, hogy minden elintézetlenségek dacára gondoskodtam arról, hogy impozáns tömegetek között uralkodjék a rend. Mert a bürokrát mindent ellát és rend a mindenség veleje.

(Bucsu íróasztól.)

— Maga pedig János, jegyezze meg, fordult könyves szemekkel a tisztviselő ur a szolgálóhoz, hogy ha majd az új gazda ide beköltözik, legyen udvarias, előzékeny s ha majd egy ügyiratot keres, akkor ne bujjon a divány alá és ne másszon a szekrény tetejére, mert itt vannak az íróasztalon mind sorszám szerint rendezve. Minthogy holnap választás lesz és az én szívem tele van aggodalommal, már most el megyek, maga ellenben maradjon itt hatig. Ha valamelyik városatyja feltalálna jönni, mondja, hogy helyszíni szemle van. Isten áldja meg. Ha többé nem jönnek vissza. (és ekkor már elcsuklott a hangja a sírdástól) akkor bocsásson meg jó öreg, ha esetleg néha kissé goromba voltam magához. Forduljon bátran hozzám, ha valamire szükségem lesz. Isten áldja meg János!

És a melancholia ütött tanyát a városházán. Az ünnepi pesszimizmus lett urrá a tisztviselők lelkén, dacára annak, hogy ők tudják legjobban, mekkora komédiára készül a közgyűlés, amikor hatalmi jogának rettentő erejét érezteti a tisztviselőivel s hat évenként újból megválasztja őket.

De hát est így illik markirozni. Miért ne higye a törvényhatósági bizottsági közgyűlés, hogy minden hat évben kegyelmet gyakorol annak, aki minden erejét és tudását, ifjúságát és lelkesedését bocsátja a város szolgálatába azért, hogy a fizetség fejében folyton öt csepüljék, csépeljék mindazok is, akik annyit értenek a közigazgatáshoz, mint a rendőr a villamos csengetyűhöz.

(Ünnepi hangulat.)

Szóval ünnepi, szörnyen ünnepi hangulat volt ma a városházán egész tizenegy óráig, amikorra telestek a városatyák az alkotmányos jogok gyakorlásán s a tisztviselők újra elfoglalták helyüket az íróasztal előtt, ismét székfoglalókat s a János aláírtatott köszönetét csakugy nem vették észre, mint az elmúlt hat esztendőben.

Az ünnepi hangulatot nem zavarta semmi. A pályázók, *Bedő* Árpád dr. kivételével, elég biztosnak érezhették magukat. Rivális nélkül állottak, no meg a közgyűlésnek annyira benne vannak a bizalmában, hogyha maga *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter pályázott volna valamelyik állásra, még az is kisebbségben maradt volna!

Vagy nem?

(Választás előtt.)

Hogy teljes legyen az ünnepség, a tisztviselők mind fekete redingetokban jelentek meg, kivéve az örökifjú *Lőcs* Rezsőt, akin szépen feszült a zsaket. A városatyák már tízóra előtt jóval együtt voltak, nehogy valaki rájuk foghassa, hogy az aradi fiókparlament tagjai ép olyan későn kelő nagyurak, mint a dunapartiak Budapesten.

Még ők is ünneplő ruhába öltöztek s így mint egy fekete tömeg, minden színváltozás nélkül lepték el a pad sorokat. Az előszobában közüjük keveredtek a megválasztandók s tréfálkozva kérte egyik-másik a barátságosan parolázó bizottsági tagtól szíves pártfogását — *Huft* Istvánnal szemben.

A karzatokat is ellepték az érdeklődők. Sok volt a hölgy, akik talán a fiatalabb tisztviselő generáció sorsa iránt érdeklődtek. De voltak adólietű polgárok is a karzaton, akik egyszer hat évben kedvesnek, előzékenynek akarták látni a város tisztviselőit. A mai napon erre alkalom nyílt s egy ötletes polgár kodakjával meg is örököltette ritkaság gyűjteménye számára a ritka pillanatot.

(A közgyűlés megnyitása.)

Tíz órakor felállott *Varjassy* Lajos polgármester, aki a város asztalára helyezve méltósága hivatalos jelvényeit, a nagy peccsönyomót és a kaszukulcsokat s azt indítványozta, hogy a közgyűlés elnökét, *Károlyi* Gyula gróf főispánt, minthogy ez évtizedes szokás, küldöttség hívja meg az ülésbe.

A közgyűlés *Bing* Vilmos, *Sztankovics* Miklós és *Péterfi* Antal bizottsági tagokat küldötte el a főispánért, akik frenetikus tapsvihar, zúgó éljenzés fogadott, mikor az elnöki széket elfoglalta s a népszerű főispán percekig nem tudott szóhoz jutni a lelkes üdvözlés miatt, melyet a közgyűlés és vele együtt a karzati hallgatóság neki bemutatott.

Ezután a zaj s *Károlyi* gróf megnyitotta a tisztújító rendkívüli közgyűlést azzal, hogy felhívta a törvényhatósági bizottságot törvényadta jogainak gyakorlására s ama meggyőződésének adott kifejezést, hogy a közgyűlés lelkiismeretesen és pártatlanul fogja jogait gyakorolni.

(A polgármester a multról.)

Néma csöndben emelkedett fel a főispán oldala mellett *Varjassy* Lajos polgármester, hogy visszaadja a közgyűlés kezébe a hat év előtt nyert megbízatást s úgy a maga, mint tisztviselő társai nevében elmondja azt, amit a lefolyt lusstrum alatt Aradváros közügyeinek munkálása közben műveltek.

Figyelemmel és érdeklődéssel hallgatták végig *Varjassy* szavait, aki következőképpen szólott:

Méltóságos Főispán Ur! Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! Hat évvel ezelőtt öszszejött Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága, hogy a törvényben kifejezett jogánál fogva a választás alá eső tisztviselői állásokat újabb 6 évre betöltse. A törvényhatósági bizottság eme törvényes jogával, azzal a meggyőződéssel, azzal a reménnyel élt, hogy az újabb 6 esztendő megfogja alkotni azokat az intézményeket, melyek hivatva lesznek Arad város lakosságának kényelmét, jólétét és kultúráját biztosítani. Fájdalommal kell megemlékezni arról, hogy ezek a remények nem teljesültek a kívánt mértékben, mert a letelt 6 éves ciklushoz Magyarország politikai történetének oly szomorú korszaka fűződik, mely minden fejlődést, minden alkotást, minden kezdeményezést megbénított, reményeink teljesülését egyelőre lehetetlenné tette, állami és törvényhatósági életünkbe a legsajnálatosabb diszharmonia s a legellenségesebb indulatot vitte be.

Szerencsére azok a nehéz napok elmúltak fejünk felett s a tekintetes törvényhatósági bizottság és a tisztviselői kar a legnagyobb buzgalommal, mondhatom szokatlan mohósággal fogott hozzá a mulasztottak pótlásához. Nagyobb munkakedv, nagyobb ügybuzgalom, modern intézmények létesítésének nagyobb vágya talán még nem jellemezte Arad város törvényhatósági bizottságát és a tisztviselői kart, mint az elmúlt esztendőben. Mellőzve minden politikai vitát, ez az esztendő kizárólag a komoly munka esztendeje volt. Ehhez az esztendőhöz fűződik a vízvezeték megváltásának ügye, mely ma már a legjobb irányba terelődött, ehhez a közuti közlekedésnek házi kezelésben való lebonyolításának kezdeményezése, a felső leányiskola létesítése, 6 új elemi iskola és egy második polgári fiúiskola előkészítése és más fontosabb ügyek. Az utóbbi esztendőben örvendetes módon helyreállt az a nyugalom, az a politikai szenvedélytől ment közgazdasági irány, mely egy város jövőndő nagyságának biztos alapja.

Mielőtt hivatalos jelvényemet a tekintetes Törvényhatósági Bizottság kezeibe leteszem, lehetetlen néhány szóval meg nem emlékezni arról a férfiról, ki a már jellemzett nehéz napok alatt Arad város közügyeit vezette. Legyünk elismeréssel *Institoris* Kálmán nyugdíjazott polgármester iránt, kinek a városhoz való ragaszkodása bennünket minden különösebb bajtól és minden ránk zúdulható veszeltyől megóvni tudott. Most pedig, midőn hivatalos jelvényeit a tekintetes Törvényhatósági Bizottságnak átadom, tisztelettel kérem, hogy a választást a tisztviselők érdemeinek arányában megejteni kegyeskedjék.

(Üszözlő a jelölő választmány.)

Szólt s hivatalaival együtt elhagyta a közgyűlés tanácskozó asztalát, amely mellett a polgárság képviselőivel együtt a várost kormányozzák.

A főispán a választás idejére jegyzőül *Műlek* Lajos dr.-t, főügyésszé *Steinhardt* Mór dr.-t nevezte ki és a törvény értelmében felszólította a közgyűlést a jelölő választmány megalakítására.

A maga részéről *Müller* Károly, *Robitzek* Ágoston és *Wadowsky* Gusztávot nevezte ki, míg a közgyűlés *Lukácsy* Lajos, *Péterfi* Antal és *Nagy* Sándor bizottsági tagokat választotta a választmányba, mely a főispán elnökletével a főispán helyiségében ülésezett, hogy a pályázók kérvényeit átvizsgálva, a közgyűlés elé terjessze a megválaszthatók névsorát.

(Hol van *Huft* ur?)

Erre az időre az elnök az ülést felfüggesztette s a közgyűlés termében élénk beszélgetés indult meg a körül, vajjon *Huft* István, a kollektív pályázó nincs-e a karzaton, figyelemmel kísérendő a teremben történeteket.

Voltak olyanok, akik adva a jólétesültet, azt mondták, hogy időközben a Dunántul is megüresedett néhány városban egy-két, tíz tisztviselői állás s a pályázó *Herkules* oda is gravitál, azért nem jött el a mai tisztújításra, amelyről különben éppen egy perccel később le-

Későn érkezett be ugyanis a tömegpályázók történetében rekordot teremtett férfunak a pályázati kérvénye a főispáni iktatóba. Azért a kandidáló választmány nem vehette tekintetbe a törekvő aggastyánt, mert ha ez a kis balszerencse nem éri, talán még meg is választják őt azonképen, hogy az összes állásokat vele töltsék be, ami egyszerűbb és olcsóbb is, tekintettel a 78 százalékos pótdóra.

Igy telt az idő, míg a jelölt választmány igen könnyű munkáját elvégezte. Egy jókedvű városatyja a történelmi reminiscenciák hatása alatt azt indítványozta egyik beszélgető csoportban, hogy rá kellene zárni a választmányra az ajtót, mint a pápaválasztó konklavában a bibornokokra a cellákat, mert attól félt, hogy egyik pártfogoltját a bizottság nem fogja jelölni. Igaza is volt, mert nem is jelölték. De nem azért, mintha nem tudott volna a választmány megegyezni a személyében, hanem azért, mert a községi bíról állásra pályázó *Mikes Gábor dr.* levélben tudatta a polgármesterrel a választási aktus előtt, hogy visszalép a pályázattól.

(Éljen *Varjassy Lajos*!)

A választmány végre végzett munkájával. Visszajött a közgyűlésbe s az újból megnyitott ülésnek jelentette a főispán, hogy a polgármesteri állásra beérkezett egy pályázat.

Varjassy Lajos nevének említésénél hatalmas üdvölgéssel adott egyhangulag kifejezést a közgyűlés annak, hogy a város élére ismét őt állítja, megjutalmazandó eddigi közszolgálatát a legszebb kitüntetéssel, melyet polgárpolgártársának nyújthat.

Müller Károly és *Neuman Adolf* bizottsági tagok hívták meg a közgyűlés nevében a polgármestert hivatalos jelvényeinek átvételére, székének elfoglalására, értesítve őt egyhangu megválasztásáról, amit *Varjassy Lajos* következő programszerű beszédben köszönt meg a közgyűlésnek:

(A polgármester a jövőről.)

Méltóságos Főispán Ur! Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

A legmélyebb hálával mondom köszönetet azért a megtisztelő bizalomért, hogy polgármesternek újból megválasztani méltóztattak. Midőn ezért igaz hálámat és köszönetemet kifejezem, egy pillanatra sem feledkezem meg arról a nehéz feladatról, melyet a bizalomnak ez az újabb megnyilatkozása reám nézve jelent.

Teljesen tisztában vagyok azzal, hogy még számos fontos kérdés vár sikeres megoldásra. Nagyon jól tudom azt is, hogy városunk közintézményei és egész közigazgatási berendezése nem emelkedett még ama színvonalra, melyen polgárságunk intelligenciája és áldozatkészsége áll. Egész erővel oda kell hatnunk, hogy azt az irt, mely a polgárság jogos igényei és a város közintézményei között ma még észlelhető, a polgárság jólétét, vagyonsodását, kényelmét biztosító alkotásokkal mielőbb kitöltsük.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! Nagy kérdések várnak még megoldásra az újabb 6 éves ciklus alatt. Aradvárosának új vasúti indóházzal, vashidakkal, Kossuth szoborral, kultur- és vasúti üzletvezetőségi palotával, számos gyárral és oly intézménnyel kell gazdagodnia, melyek ne csak városunk nagyságát hirdessék, hanem benső megelégedést ébresszenek és nyugodt, tervszerű haladásunkat biztosítsák. A nehéz feladatok megoldásába teljes erőmet, legnagyobb lelkesedésemet és ügybuzgalmamat fogom bevinni; s mély tisztelettel arra kérem a városunk közügyei iránt minden alkalommal a legmelegebb érdeklődést és jóakaratot tanúsító, döntő befolyással bíró Méltóságos Főispán Urat, az áldozatkész és mindig csak a közérde-

ket szem előtt tartó Tekintetes Törvényhatósági Bizottságot, hogy nehéz feladataim teljesítésében mindenkor támogasson, biztosítván mindenkit, hogy engem mindenkor csak a város közönségének érdeke fog eljárásomban vezetni s bárhonnán jövő támadásokkal szemben legjobb meggyőződésemtől eltérni nem fogok soha!

(*Varjassy* üdvözlése.)

Sűrű helyesléssel, majd lelkes éljenzéssel fogadta a közgyűlés a beszédet, amelynek elhangzása után *Lukácsy Lajos* bizottsági tag intézett üdvözlést a polgármesterhez a közgyűlés nevében. *Lukácsy*, akit gyermekkorától benső barátság fűz a polgármesterhez, meghatottan és őszinte meggyőződés hangján szólott, midőn imígyen aposztrofálta a város első polgárát:

Nagyságos polgármester ur! Szeretett kedves Barátunk! Arad szabad királyi város törvényhatósága rövid időn belül már másodszor nyilatkozik meg, hogy irántadti tisztelete, szeretete, elismerése és bizalmának koszoruját nyujtsa át Neked, amidőn Téged Aradváros első polgárának, Aradváros polgármesterének egyhangu lelkesedéssel megválasztott.

Hálát adok a sorsnak, hogy megadta éremem, hogy a törvényhatóság nevében én üdvözölhesselek, én, akit hozzád ide s tova egy fél százados tisztelet, szeretet és őszinte barátság kötetelke fűz. Jól tudjuk azt mindnyájan, hogy a tisztviselői közpályán virágok nem teremnek s ha akad is itt ott az út szélén egy rózsaszál, az is csak azért van, hogy töviselt érzesse.

Nehéz időkben foglalod el polgármesteri székedet, de ki tudja azt, hogy mit hord a jövő méne magában; több mint bizonyos, hogy közigazgatásilag még nehezebb, még súlyosabb idők fognak következni. Azért is választottunk Tégedet a polgárság fejévé, a polgárság vezetőjévé, mert ősmérjük munkás multadat, szelőlőlen jellemed, kiváló lényes tehetségedet, hatalmas munkaerődet, igazságszeretettedet s aranytiszta jellemed. Aradváros szolgálatában eltöltött 30 éven túli hivatalnokoskodásod biztosíték nekünk arra, hogy csakis téged választhattunk, aki a város érdekének szolgálatában olyan vagy mint a gyertya, amely magát emészti fel, hogy polgártársainak világítson. Ne törődj a múlt virág gyönyörével, mely hamar elhervad, akkor, amidőn Aradváros polgárainak szívében az irántadti szeretet és bizalom rózsája fakad és virágzik. Nyujtson erőt és kitartást nehéz munkádban a polgárságnak irántad érzett szeretete és egyhangu bizalma, amely Téged áldásos működésedben Aradvárosának felvirágozása és Aradváros polgárainak boldogítására irányított céltudatos törekvésedben mindenkor s mindenben támogatni fog. Az ég áldása kísérje nagy munkádat s a mindenható adjon hozzá erőt, egészséget és városunk érdekében mindnyájunk örömére sokáig élteszen.

(Az új tisztikar.)

A polgármester belkutatása után következett a többi állás betöltése, ami a községi bíról állás kivételével, egyhangu közfelkiáltással történt meg s a főispán kijelentette, hogy Aradváros tisztviselői kara a legközelebbi hat évre következőkép alakult meg:

Főjegyző: *Kádas Kálmán*.

Gazdasági tanácsnok: *Lős Rózsó*.

Adóügyi tanácsnok: *Vannay Gyula*.

Főügyész: *Reicher Károly*.

Arvaszéki I. sz. ülnök: *Csiky Károly*.

Arvaszéki II. od. ülnök: *Jóó Béla*.

Pénztáros: *Visy Ferenc*.

I. sz. aljegyző: *Angel István dr.*

II. od. aljegyző: *Zubor Andor*.

Állügyész: *Jegesi Károly dr.*

Pénztári I. sz. ellenőr: *Billich Miklós*.

Pénztári II. od. ellenőr: *Szabados Árpád*.

Pénztári III. ad. ellenőr: *Mikosevics Iván*.

Gyámpénztári ellenőr: *Alt János*.

Kamrás: *Kövér Zsigmond*.

Belvárosi alkaptányok: *Green Nándor* és *Berecz Ferenc*.

Külvárosi alkaptány: *Rómer István*.

Közyám: *Murády Álmos*.

Miután az újonnan megválasztott tisztviselők letették a hivatalos esküt, *Kádas Kálmán* főjegyző az egész kar nevében a következő beszéddel mutatkozott be a közgyűlésnek:

(A tisztikar köszönete.)

Méltóságos Főispán Ur! Tekintetes Törvényhatósági bizottság! Városunk törvényhatósága egyik legfontosabb jogát gyakorolva megválasztotta mai napon tisztviselői karát, bizalmával tisztelte meg azokat, kikre városunk ügyeinek vezetése a legközelebbi hat éven át közvetlenül nehezdedni fog. Hálás köszönettel fogadjuk a kitüntető bizalomnak ezen megnyilatkozását és bár soha egy pillanatra sem kételkedünk városunk választó polgárainak páratlan igazságérzete, méltányossága és részrehajlatlanságában, mégis teljes megnyugvást kelt bennünk s biztosítást a jövőre nézve azon tudat, hogy a tisztviselői kar választásánál minden mellékérdéktől eltekintve az érdem, az igazság elve az irányadó.

A városok rohamos fejlődése és a közigazgatásnak egyöntetű, helyes mederbe való terelése súlyos feladattal nehezedik reánk, — nem lesz elég imént elhangzott hivatalos eskünkhöz hiven a törvények és rendeletek pontos megtartása és alkalmazása, de a rendelkezésre álló összes erők és eszközök latbavetése s megfeszült munkássággal oda hahunok kell, hogy szeretett szülővárosunkat szellemi erejének növelése, anyagi jólétének gyarapításával, az elsőrangú vidéki városok sorában fentartsuk és lehetőleg emeljük. De habár teljes munkakedvvel és önérettel indulunk is a nagy munka elé, érezzük már most is, hogy fontos feladatunk sikeres megoldását csak az esetben remélhetjük, ha a tekintetes Törvényhatósági Bizottság minden egyes tagja részéről szakszerű és hathatós támogatásban fogunk részesülni, mert tudatában vagyunk annak, hogy teljes siker csak ott koronázza a működést, ahol a közös feladat magasatos érzete él és a kölcsönös támogatás emeltyűje működik.

Mély tisztelettel kérjük azért ugy Méltóságodnak hathatós pártfogását, mint a tekintetes Törvényhatósági Bizottságunk becses támogatását, mert csakis ezen tényezőzők közreműködésével leszünk képesek azon fontos hivatásnak és feladatnak kellően megfelelni, amelyet a tekintetes Törvényhatósági Bizottság megtisztelő bizalmával magunkra vállaltunk. Ismételve szívünk mélyéből köszönjük a kitüntető bizalmat s a Mindenható áldását kérjük szeretett városunk s polgártársainkra. (Élénk éljenzés és taps.)

A közgyűlés nevében *Steigerwald Alajos* üdvözölte a tisztviselői kart, munkára buzdítva őket s felhiva figyelmüket arra, hogy a hozzájuk forduló szegényember ügyét is lelkiismeretesen intézzék el.

(A főispán a tisztviselőkhöz.)

A választási aktus ezzel befejeződött s a főispán a maga részéről örömeinek és bizalmának adott kifejezést, szólván a következőképen:

Tekintetes törvényhatósági közgyűlés!

Meg vagyok győződve arról, hogy midőn a törvényhatósági bizottság ezen választásokat megejtette a város közigazgatását jókézre bízta, mert hosszú éveken keresztül módja és alkalmá volt a tisztviselői kar működését megbírálni.

Meg vagyok győződve arról, hogy a törvényhatósági bizottság lelkiismeretesen fogja a tisztviselői kar működését ellenőrizni s a tisztviselői kar a város anyagi és szellemi fejlődése előmozdítása érdekében teljes erővel fog működni. Midőn ez elé teljes reménnyel tekintek, az elnöki székéből örömmel és bizalommal üdvözölöm a tisztviselőket.

Törvényes jogánál fogva pedig kinevezte a következő tiszteletbeli tisztviselőket:

Tiszteletbeli főjegyzővé: *Müle Lajos dr.*, főügyészekké: *Steinhardt Mór dr.*, *Robitsch Ágoston dr.*, *Rosenberg Miksa dr.*, *Avarffy Ferenc* és *Jegesi Károly dr.* Tiszteletbeli ta-

nácsnokká: *Angel István dr.* és *Nagy Ottó* kárt. Főmérnökökké: *Hegedüs Lászlót* és *Nachtnebel Odónt*, főkapitánygyá: *Green Nándort*, főorvosokká: *Tisch Mór dr.*, *Schusster Illés dr.*, *Kabdebó János dr.*, *Parecz Gyula dr.*, *Vass Sándor dr.*, közgyámmá: *Kiss Ferencet*.

Ismét a fuzió.

Andrássy ellenzi.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 26

A függetlenségi és az alkotmánypárt fuzionálása kisért most a politikai világban. Egy tekintélyes függetlenségi párti frakció azon fáradozik, hogy a fenforgó ellentétek lehető elsimításával az egyesülés útját egyengesse. E szerint a függetlenségi párt lemondana néhány kardinális programjáról, sőt névváltoztatásra is hajlandó. Állítólag *Wekerle* miniszterelnök sem idegenkedik az eszmétől, amely alkalmas arra, hogy az átmeneti kormányt állandó jelleggel ruházza fel. *Andrássy* belügyminiszter azonban nem rokonszenvezik a fuzió eszméjével és ezért valószínűleg ez a megoldási terv sem fog megvalósulni.

Távirati értesüléseink:

Kilépés a függetlenségi pártból.

Hoffmann Ottó országgyűlési képviselő ma *Kossuth* Ferenchez levelet intézett, amelyben kijelenti, hogy a képviselőházban tárgyalás alatt levő házszabályrevíziós indítvánnyal szemben elfoglalt álláspontja arra készíti, hogy a függetlenségi pártból kilépjen. — *Hoffmann* Ottó kijelentette, hogy erre a lépésre az készítette, hogy — bár a párt szabad kezet adott tagjainak — ő nem csupán szavazni és felszólalni akar az indítvány ellen, hanem minden erejével részt kíván venni abban a küzdelemben, mely az indítvány elfogadásának megakadályozására törekszik.

Jekelfalussy a katonai kérdésekről.

A katonai kérdések megoldásáról majdnem naponta bukkanak föl újabb és újabb híresztelések a lapokban. Az ellenőrizhetetlen híresztelések elég ok volt arra, hogy a honvédelmi minisztert a *P. L.* egy munkatársa megkérdezze, mi igaz a kósza hírekből.

— A közlemények, úgy vélem, minden alapot nélkülöznek. Hiszen ha tárgyalások volnának folyamatban és e tárgyalások eredménye előtt állnánk, azt hiszem, hogy erről talán engemet is tudattak volna. Ha a híresztelésnek valamelyes magva volna, a különféle publikációk még el is rontanák azt.

Az újságíró megkérdezte:

— De hiszen *Schönaich* hadügyminiszter legutóbbi beszédében voltak olyanfajta célzások, a melyek a tárgyalások létezésére engednek következtetni.

— A közös hadügyminiszternek a de legáció ülésén tett egy-két elejtett megjegyzése elég arra, hogy a lapok cikkeket gyártsanak a megjegyzésekből. Amikor az újságok kombinálnak fönt is, lefelé is, téves fogalmakat tenyésztenek. Ausztria keresztény-szociálistái megengedhetik maguknak azt, hogy felelőtlen izgatásokat provokáljanak; mi azt sem tehetjük. A híresztelések élénk fantáziák szülőttei. Egyébként már hónapok óta a dolog felől nem is beszéltem a hadügyminiszterrel.

— És hogyan áll a dolog a kormány memorandumával, amelyet a múlt őszkor előterjesztettek?

— A kormány általános programját, ennek keretében pedig a katonai programot még kormányrajutásakor előterjesztette. Azóta azt vissza nem szivta.

Izgalom a függetlenségi pártban.

A képviselőház folyosóján ma nagy mozgalmat keltett ismét a Holló-csoport tanácskozása, amely összefüggésben áll a házszabályrevízióval és egyúttal a katonai kérdésekkel is.

Egy nagyobb csoportban hosszú ideig beszélgetett *Holló* Lajos híveivel. Ott voltak: *László* Zoárd, *Kubik* Gyula, *Röck* Iván, *Putnok* Mór, *Szentiványi* Gábor, *Mérey* Lajos, *Eitner* Zsigmond, *Novák* Dániel és mások.

Holló azt magyarázta, hogy a katonai kérdéseknek az átmeneti korszakban való végleges rendezése csak úgy mehet végbe, ha a hatvanhetes törvényekben lefektetett paritás érvényesül. Ha a függetlenségi párt lemond a magyar vezényleti nyelvről és megelégszik a magyar szolgálati nyelvvél, ez a párt tekintélyének rovására megy és érte a felelősséget is a pártnak kell viselnie. Ebben az esetben azonban megszűnik a kormányzás átmeneti jellege és nincs más hátra, minthogy a kormányt teljesen a függetlenségi párt vegye át.

Hire járt, hogy *Wekerle* nem nézi rossz szemmel e mozgalmat és a *Holló* által említett esetben hajlandó belépni a függetlenségi pártba, amely esetleg más nevet venne fel. *Andrássy* belügyminiszter azonban nehézségeket támaszt és nem hajlandó a megváltozott függetlenségi párt-hoz csatlakozni. Valószínű, hogy az ő ellenállásán fog hajótörést szenvedni a függetlenségi párt és az alkotmánypárt között tervezett fuzió.

Azt a hirt is kolportálták, hogy a katonai kérdéseket a házszabályrevíziós indítvány után nyomban előveszi a kormány. A katonai kérdések rendezése alatt *Holló*ék azt értik, hogy a létszámemelés és az új terhek fejében behozzák a magyar szolgálati nyelvet. Akadályt képez, hogy *Schönaich* hadügyminiszter állítólag csak azon ezredekben akarja behozni a magyar szolgálati nyelvet, amelyekben husz százaléknál több a magyar legénység. Rendezni fogják a címer és jelvény kérdést is. Szó van arról, hogy egyesített címert kombinálnak. Végül követelik a függetlenségi pártiak a katonai büntető-törvénykönyv reformálását.

Szó esett arról is, hogy a házszabályrevíziós indítványon módosításokat, enyhítéseket terveznek. *Andrássy* kijelentette, hogy a végleges házszabályrevízió enyhébb lesz az ideiglenesnél. A függetlenségi párt egy része azt mondta, hogy ezzel az ígérettel nem elégszik meg, hanem írásbeli garanciát kér.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi kereskedelmi testület rendes évi közgyűlése 1908. évi március hó 8-án, azaz vasárnap d. e. 1/11 órakor f. g. Aradon, a felső kereskedelmi iskola dísztermében megtartatni, mely közgyűlésre a testület t. tagjait ezennel tisztelettel meghívom. *Magyary* Ferenc, id. elnök.

Az ál-nagymama.

Furfangos okirathamisítók.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 26

Páratlanul furfangos módon ültetett fel két ottlakai földmives különböző időkösökben két ügyvédet. Beállítottak hozzájuk egy öreg asszonnyal, akiről azt mondták, hogy a nagyanyjuk és viselkedésükkel az ügyvédekkel félrevezetve nagyobb összegű kölcsönt eszközöltek ki ingatlanukra. De tulajdonképpen nem az ügyvédek csalták meg, hanem nagyanyjukat és e miatt kerültek ma mint vádlottak az aradi kir. törvényszék büntető tanácsa elé.

Onk Gábor és *Onk* Mojsza jó módú emberek Ottlakán, ahol körülbelül husz-huszonnégyezer korona értékű ingatlanuk van. A két testvér együtt lakott nagyanyjával, özv. *Onk* Juonnával, de állandóan hadilábon éltek egymással. Az öregasszonynak nyugalom özegegyi haszonélvezeti joga volt a két testvér ingatlanaira és nem egyezett bele abba, hogy a takarékpénztártól felveendő kölcsön az ő zálogjogát megelőző rangsorozatban kebeleztesse be. Mivel pedig a pénzügyészek csak első helyen leendő bekebelezésre adnak jelzálog kölcsönt, a két testvér nem tudott pénzhez jutni.

A furfangos emberek ekkor ravasz tervet eszeltek ki. Jó pénzért felbéreltek egy öreg asszonyt, akit előzőleg alaposan kitanítottak és egy szép napon beállítottak vele *Argyellán* Kornél dr. kisjenői ügyvéd irodájába, hogy elhozták a nagyanyjukat, beszélje rá őt az ügyvéd is arra, hogy elsőbbségi nyilatkozatot írjon alá, hogy a kölcsön kieszközölhető legyen.

A vén asszony kifogástalanul játszotta szerepét. Eleinte huzódózott a dologtól és siránkozott, hogy meg akarják fosztani megélhetésének egyetlen forrásától, de az ügyvéd és az *Onk* testvérpár rábeszélésének utóbb mégis engedett és hosszas huza-vona után aláírta a nyilatkozatot. Az ügyvédnek sejteltse sem volt arról, hogy az öreg asszony nem özv. *Onk* Juonné, mert igen jól ismerte a fődeket, amelyekről szó volt és általában úgy viselkedett, hogy gyanu se merülhetett fel ellene.

A nyilatkozat aláírása után a dolog akadálytalanul nyélbe ütődött. A két testvér adóslevelet állított ki, amelynek alapján a *Viktor* aradi pénzügyészet kisjenői fiókjától hat-ezernyolcszáz korona kölcsönt vettek fel.

Néhány hét múlva ugyanezt a komédiát játszották el *Márkus* Mihály dr. gyulai ügyvéd irodájában. Az öregasszony itt is kitűnően adta a kárvallottat és csak hosszas nógatás után egyezett bele egy újabb elsőbbségi nyilatkozat aláírásába. Ezen az uton a Gyulai Takarékpénztártól hatszáz koronát eszközöltek ki.

A pénzt akadálytalanul felvették, a két testvér pedig a kölcsönösszegekkel megterhelte az ingatlanokat.

A becsapott öregasszony, özv. *Onk* Juonné csak hetek múlva, véletlenül értesült unokái szóhámoságáról, de a történeten már nem segíthetett, mert a bekebelezés szabályszerűen történt. Feljelentésére az ügyészség közokirathamisításért eljárást indított *Onk* Gábor és *Onk* Mojsza ellen.

Az ügyel ma fogalkozott az aradi kir. törvényszék *Bittó* József elnöklete alatt.

A vádlott testvérpár természetesen tagadta, hogy büntetendő cselekményt követett volna el és ragaszkodott ahhoz, hogy a két ügyvédnél nagyanyjuk, özv. *Onk* Juonné volt velük jelen és ő írta alá az okiratokat.

Ezzel szemben azonban *Argyellán* Kornél dr. és *Márkus* Mihály dr. ügyvédek, továbbá az

Argyelán irodában akkor épen jelen volt *Balassa* Gábor kisjenői végrehaltó, akik a mai főtárgyaláson tanuként lettek kihallgatva, egybehangzóan azt vallották, hogy az ez öregasszony, aki előttük özv. Onk Juonnának adta ki magát, nem azonos a tárgyaláson megjelent özv. Onk Juonnával.

Ezek alapján a törvényszék, *Kovács* József kir. alügyész vádbeszéde után, Onk Gábort és Onk Mojszát közokirathamisítás vétsége miatt *négy-négy havi fogházra ítélte.*

Bedő Árpád dr. — községi bíró.

Bonyodalmak a fegyelmi ügy körül.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, február 26.

A mai restauráció legelevenebb jelenete a községi bíró választása volt, amelynek pikantériát az kölcsönzött, hogy *Bedő Árpád dr.* volt az egyik jelölt, akinek ismeretes fegyelmi ügye miatt a választás előtt már sok szóbeszéd esett a pályázatról, választásról.

Mint már lapunk szombati számában megírtuk, az állásra négy pályázat érkezett be.

Bedő Árpád dr. volt községi bíró, *Bökényi* Arisztid polgármesteri fogalmazó, *Sztojka* József városi számtiszt és *Mikes* Gábor dr. ügyvédje lett aspiráltak az állásra. Közvetlenül a választás előtt nyújtotta át *Mikes* dr. levelét a polgármesternek, amelyben kijelentette, hogy a választástól *visszalép.*

A közgyűlésen elnöklő főispán, minthogy a jelölt választmány mindhárom pályázó okmányait readben lévőknél találta, elrendelte a szavazást mindhárom jelöltre. Két szavazatszéd küldöttséget alakított. Az egyiknek *Vizer* Lajos elnöklésével *Reisinger* Sándor, *Hoffmann* Antal voltak tagjai, jegyzője *Zubor* Andor, a másikban *Neuman* Adolf elnöklött, tagjai *Domokos* Lajos, *Leitner* Ernő dr. voltak, jegyzője *Angel* István dr.

A szavazás megkezdése előtt *Avarffy* Géza felakart szólalni azzal a szándékkal, hogy *Bedőt* egyhangú megválasztásra ajánlja. Minthogy azonban ez az ügyrenddel ellentétes volt, *Avarffynak* le kellett mondania az ajánló beszédről.

Azért harsányan bekiáltotta a terembe:

— Mégis éjjen *Bedő Árpád dr!*

A két szavazatszéd bizottságnál összesen százhat szavazatot adtak le. Ebből *Bedőre hatvan*, *Bökényire harmincnegyzet* és *Sztojkára kilenc szavazat* esett.

A főispán az eredmény konstataciója után *Bedőt megválasztott községi bírónak jelentette ki.*

Ezzel azonban az ügy még nem fejeződött be, sőt most kezd csak érdekesen bonyolódni.

Jogászai körökben ugyanis homlokegyenest ellenkező véleményt nyilvánítnak afelel, vajjon *Bedő* elfoglalhatja-e azonnal az állását.

Az egyik felfogás hívei úgy okoskodnak, hogy a *közigazgatási bizottság* rendelte el a fegyelmi vizsgálatot *Bedő* ellen, tehát meg kell várni annak döntését. A fegyelmi választmány csak egy albizottság, amely döntését köteles a közigazgatási bizottságnak bejelenteni s ezzel válik a fegyelmi eljárás teljessé.

Viszont mások azt vallják, hogy a fegyelmi eljárás be van fejezve, *Bedőt* ezért jelölték és választották meg s a mai nappal elfoglalhatja hivatalát, mert ami történt, az nem veendő tekintetbe és a hivatalos működés a mai esküteléssel kezdődik.

Nehéz a kérdést eldönteni. Mert az utóbbi felfogás logikus következménye az lenne, hogy *Bedőnek* nyugdíja és szolgálati éve is a mai

naptól számíttassanak. Már pedig ez nem lehetséges, mert az tény, hogy ő egész a mai választásig is törvényes tisztviselője volt a városnak, akinek fizetéséből a nyugdíját levonják.

Viszont az sem tagadható, hogy a fegyelmi választmány nem önálló testület s például a fegyelmi bizottság nem mozdíthat el tisztviselőt állásától, hanem csak a közigazgatási bizottság és felelősné ennek és nem a fegyelmi választmánynak határozatai ellen lehet, ama elvnel fogva, hogy a plénum mindig megváltoztathatja bármely bizottság határozatát. Érdeklődéssel tekintenek ugy jogászai, mint tisztviselői körökben az érdekes dilemma megoldása elé.

A tanács programja.

— A polgármester sok szepet helyezett kiállításba: új vasúti indóházat, vashidakat, kulturpalotát, stbit, de egyéb rég kiállításba helyezett dolgot is elvárhatnánk . . .

— ? ?

— A toronyórához egy láncot.

Bem apó unokaöcscse.

Egy végnélküli pör.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, február 26.

Több előkelő politikusnál megjelent nem régiben *Bem* tábornoknak, a szabadságharc megdicsőült hősnének unokaöcscse, ifj. *Bem* László, aki egy nagyon érdekes ügyben kérte a magyar urak parifogását.

A fiatal ember hasonló nevű atyja, *Bem* László, *Bem* tábornok unokaöcscse ugyanis tíz évvel ezelőt nyolcvannégyezer koronaért *Szepes* megye *Mesztiszko* nevű községében nagyobb birtokot vásárolt, amelyen gazdálkodni kezdett. Letelepedése után azonban rövid idő múlva elemi csapások érték a birtokot, úgy, hogy *Bem* László azt tervezte, hogy nagy veszteségei miatt kiad birtokán és azt parcellázni fogja. Mivel a birtokot nagyobb jezaiozókölcsön terhelte, a vevők nem voltak hajlandók a bankterheket magukra vállalni és így a parcellázást nem lehetett keresztülvinni.

Bem László nem tudta pontosan betartani a Magyar Államános Hitelbankkal szemben a törlesztéseket, mire az intézet kitűzte a birtokra az árverést. Hogy *Bem* ezt megakadályozhassa, tízezer korona kölcsönt vett fel *Kakutz* Béla dr. eperjesi ügyvédől, aki a németül csak keveset értő *Bem* Lászlóval egy németnyelvű szerződést íratott a a, amelynek pontjait ő nem értette. A szerződés alapján azután *Bem* állítása szerint rövid időn belül teljesen kiforgatták őt a birtokból.

Erre hosszas pörösködés következett, amelyben *Bem* védelmét *Eötvös* Karoly vitte, de foglalkozott az ügygyel *Plósz* Sándor volt igazságügyminiszter is. A hosszú pör vége az lett, hogy *Bem* és családja koldusszegényen hagyta el Magyarországot és visszatért Galiciába, ahol most a legnagyobb nyomor és nélkülözések között várják pörük végső eldőlését.

Kakutz eperjesi ügyvédet *Bakonyi* Samu dr. feljelentette az eperjesi ügyvédi kamaránál, amely vizsgálatai rendelt el az ügyben, de érdemleges döntés még nem történt.

Ifj. *Bem* László most azért jött a magyar fővárosba, hogy néhány befolyásos embernek ügyét elpanaszolja. Azt mondotta, hogy atyja a magyar nemzet elé terjeszti a dolgot és kéri, hogy részesítsék őt igazságos ügyében legalább erkölcsi támogatásban. A fiatalember előkelő lengyel nemesi családok ajánlóleveleivel jött Budapestre, hogy tekintélyes politikusok segítségével a par elintézését megsürgesse.

Meghalt az utca Cicerója.

Zboray bácsi öngyilkos.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, február 26.

Az államkincstár adjon ki gyászjelentést. Egyik legkitünőbb kuncsaftja, az alkoholizmus legbuzgóbb apostola, *Zboray* bácsi ma végre eredményesen és végérvényesen felkötötte magát és meghalt. Mert *Zboray* bácsi az aradi utca szónoka egy érfelvágási és két akasztási kísérlet után arra a tapasztalatra jutott, hogy az ő torkát a pálinka acélkeményre változtatta s nem fogott rajta semminemű halálnem. Minden meghiusult öngyilkossági kísérlet után eltökélte, hogy bele ugrik a Marosba. Mikor aztán eszébe ült, hogy a Maros vizből van, undorral fordult el a szőke folyótól s nem annyira magát, mint inkább bánatát fojtotta a pálinkába.

Zboray bácsit mindenki ismerte. Részint az utcáról, részint a kocsmákból és pálinkás boltokból, de igen sok ismerőse volt, aki őt munka közben tanulta megismerni.

Mert a vén pálinkakazán dolgozni is szokott. Hires tűzhely reparáló volt. Egy alkalommal elhívták egy házhoz, hogy javítsa meg a konyhában levő tűzhelyet. Az öreg végig nézte az alkotmányt, oldalba rugta, majd elment a legközelebbi kocsmába s teljesen berugva jött vissza. Azért egy fél nap alatt remekül helyre állította a tűzhelyet. Mikor a házigazda megkérdezte tőle, mennyit kér a munkáért, elkezdett számolgatni.

— Fél napi munkabér három korona, két liter pálinka négy korona, mert csak forintos rumot iszom, szerszám ideszállítására egy korona, hazaszállítás egy korona, összesen kilenc korona.

— Ennyit nem fizetek, szólt elrémülve a házigazda

— Nem? No jó, szólott isteni nyugalommal az öreg Nem baj.

És a másik pillanatban darabokban hullott szerte a kályha *Zboray* bácsi patkós calzmája rugásától. Cselekedett és távozott.

Elemé volt az utca. Ha be volt rugva (és a napnak legalább tízenyolc órájában be volt) akkor döngő hangon szónokolt az utcasarkokon s szónoklatainak állandóan egy témája volt. A rendezetlen vallásfelekezettüeket, egyik politikai névrokonához hasonlóan, kiválóan — nem kedvelte, Szidta őket, mint a záporosót s ha szemel az alkoholtól rózsaszinben látták a világot s a napnak legalább tízenyolc órájában annak látta, akkor mindenki zsidó volt *Zboray* bácsinak, aki a nyílt utca során szidta őket, mint a jégesőt. Ha ezt a mulatságot megunt, akkor magába szállt s mint gyakori öngyilkossági kísérleteiből sejtendő, sokat foglalkozott a halál gondolatával. Napjában ötször hatszor elénekelte a *Circumdederunt*-ot. A gyermekek már ismerték az öregot s hozzája szegődtek karkisérteül. Így temette magát az aradi Demoszthenesz végig a városban.

Ha közel ért lakásához, ahol gyakorta váltogatta életének jobbik felét, mert csapodár is volt a rumoshordó, éktelen lármát csapott, tudtul adandó alkalmi nőjének, hogy jön s készüljön méltó fogadására.

— Lóri, — ez volt neve mindezen nőnek az ő pálinkától elgyengült szemében, — készítsd a teát, mert a rumot már hozom itt belül, szólt és Jamaika híres nedűjétől égő gyomrára mutatott.

Elég pénzt kereshetett volna de sohase volt több, mint amennyi az italra kellett. Ha nem volt pénze, akkor akármelyik kocsmái társasághoz odaült és ivott velük.

Egyszer a vendéglőben egy pezsgőző társaságra akadt, amelynek tetszését tragár káromkodásával megnyerte. Odahívták az asztalukhoz s itatták az öregot. A peragó rendkívül izlett neki s annyira meghaltotta őt, hogy teljesen szótlan lett. Mikor már

nehány pohárral leöntött, egy pezsgővel telt pohár után nyult, felragadta s azzal a felkiáltással, hogy: *utálom a szegény embert*, felhajította a menyeczetre, ahol a pohár izzé-porrá tört.

Nagy gabalyedásokat szokott rendezni otthon. Sokszor olyan brutális volt, hogy rendőroket kellett hívni a megfélemezésére. Ilyenkor, mint a macska, egy-kettőre a háztetőn termett s onnan tartotta filippikáit, melyeknek végéről a *ceterum censeo* nem szokott hiányozni. Minden szónoklat abban esucesodott ki, hogy mindenki zsidó, még a rendőrök is azok.

Ma aztán meghalt Arad Cicerója. Illés utca 19. számú lakásán a szoba menyeczetébe szöveget vert s arra hurkot vetett. Próbálta, hogy elég erősen tart-e. Hogy nagyobb legyen a bátorság s annyi balsiker után végre beüssön a kísérlet, körülbelül másfél liter sziverósítót szedett magába. Felállott egy székre, a kötelet nyakába vette és zsupsz — végigterült a földön, mert a szög kiszakadt. Biztosan valami zsidó szegkovács cigány kovácsolta!

De ez egyszer nem tert vissza Zboray bácsi a megkezdett utról. Átvette a kötelet a mestergerendán és Bali Mihálynak tiszteletre való ügyességével kivégezte magát.

Egyet még rugott. A lábánál álló pálinkás butykost rugta fel, melynek drága tartalma végig folyt a padlón.

A házbeliak értesítették a rendőrséget. Vidéki Gusztáv ügyeletes rendőrtisztviselő ment ki a helyszínére, ahol a megjelent hatósági orvossal, *Prohászka* László doktorral együtt a beállott halált voltak kénytelenek konstatálni.

Egy noteszkönyvet találtak zsebében, melynek egyik lapján ez volt írva:

„Ez a fitos orru személy okozta a halálotomat.“

Ki hitte volna, ki hitte volna hogy az államkincstár legkitünőbb kuncsajtjának szívet keresztül rágta a szu.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Koldusgróf, operett. (C bérlet.)

Péntek: Sámson, színmű. Bemutató előadás. (A bérlet.)

Szombat: Sámson, színmű. (B bérlet.)

* Jézus élete és halála. A társadalomban valláskülönbség nélkül most a Jézus élete és halála című bámulatosan szép kép a beszéd tárgya. Őriási siker az, amit ennek a képnek művészi előadásával elért az Uránia-színház. Nemcsak a vallásos érzés intenzív istápolása a célja ennek a képnek, hanem történelmi szempontból is, annyira közérdekű, hogy mindenki a legnagyobb csodálójává ennek a felvételnek. Két előadás után már rajongói vannak ennek a képnek. Áhitattal nézik végig nap-nap után Krisztus életének és halálának korhűen reprodukált eseményeit. A képet kísérő művészi program is változott. Nagyobb szerep jut a zenekarnak és az énekrészeket kar helyett szólisták látják el, így a figyelem inkább koncentráliódik a képre és számolva a színház akusztikájával, a kép nyomán keletkező áhitatos csendet misem zavarja. Arra való tekintettel, hogy Jézus élete ezután énekkar nélkül, orgona és katonazene kísérettel kerül előadásra, az Uránia igazgatósága a háromszorosan felemelt helyárat redukálta. A helyárat Jézus életének következő előadásaira 2 korona, 1 korona és 60 fillér.

* Jelenet a harmincéves háborúból. Egyik legpoétikusabb idillje volt a harmincéves háborúnak az a kedves szerelmi történet, melyet az Uránia színház gyönyörű mozgóképben mutat most be. A háború egyik hőst valamilyen mulasztás miatt halálra ítélik. Az ítélet

halálra szól. Már ott áll a vesztőhelyen és csak a harangszóra várnak, hogy a delikvenst kivégezzék. A harang nem szólal meg. Az ifju kedvese belekapaszkodik a harang kongatójába és megakadályozza, hogy hangot adjon. Mialatt a harangszóra várnak, megjön a kegyelem, az ifju megszabadul és hűséges kedvesét feleségül veszi. Poétikusabb képet alig láttunk még, mint ez a kép, mely pénteken kerül utoljára színre az Urániában.

Dr. Mikes

Arad.

Kedves névrokon üdvözlöm. Én is irtam Rodostóból néhány lemondó levelet.

Mikes Kelemen.

A király Aradról. Delegációs ebéd a Burgban.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Arad, február 26.

A bécsi Burgban ma ebéd volt, amelyet őfelsége a magyar és osztrák delegátusok számára adott. Az ebéd a szokásos formalitások és az etiket szigorú keretei között folyt le, de annál közvetlenebb volt az utána következő cercle, amely alatt *Arad is szóba* került. Őfelsége ugyanis Barabás Bélával folytatott beszélgetése közben melegen érdeklődött Arad iránt és azt is megjegyezte, hogy még élénk emlékezetében vannak aradi látogatásai.

Bécsből jelentik: A szokásos delegációs ebéd ma délután öt órakor volt a Hofburgban. Az ebéden a magyar delegáció több tagja vett részt, így Barabás Béla, a delegáció elnöke, Zichy Tivadar alelnök, Miklós Ödön, Rakovszky Béla stb.

A király, aki rendkívül jó színben van, élénk beszélgetést folytatott különösen Barabással és Fuchs dr. ral, az osztrák delegáció elnökével, akik mellette foglaltak helyet. Barabással a király mindvégig magyar nyelven társalgott.

A király észrevette, hogy Barabás meghűlt és megkérdezte, hogy nem beteg-e.

— Meghűltem Felső, mondotta Barabás. A pólsai kirándulás ártott meg.

— Talán rossz idő volt? kérdezte a király.

— Ellenkezőleg, Felső, jó idő volt, válaszolt Barabás, de nem vigyáztam magamra.

— Lásza, maga fiatal ember, vigyázhatna magára, mondotta mosolyogva a király. Önnek ugyan sokkal kevésbbé árthat meg, ha meghűl, mint például nekem, aki már öreg ember vagyok.

— Most Budapesten lakik? — kérdezte azután.

— Felsőges uram, most már Budapesten kell laknom, mert a képviselőház ülésére gyakran kell feljárnom és az utazás nagyon kifáraszt.

— Hol lakott azelőtt? — kérdezte tovább a király.

— Aradon, Felső, mert ez az én szülőházm és ottani polgár is vagyok.

— Igen, igen, — mondotta a király, jól emlékszem rá, jártam ott néhányszor.

A király azután megjegyezte, hogy rendkívül sokat dolgozik és az államügyek nagyon igénybe veszik.

— Épen ma foglalkoztam a Duna—Tisza-csatorna törvényjavaslatával, mondotta, amely-

hez megadtam az előleges szankciót. Ugylátom, hogy Magyarországnak nagy érdekei fűződnek a törvényjavaslathoz. Most is sokat dolgozom kora reggeltől kezdve. Képzheti, hogy annyi aktát aláírni, rendkívül fáradtságos munka. Azonban mondhatom, hogy nagyon szívesen és nagy örömmel foglalkozom államügyekkel. Nagyon sok dolgot megnéztek a legapróbb részletekig is és különösen ezért nagyon fárasztó a munkám.

A király azután hosszabb ideig beszélgetett Fuchs dr. al, az osztrák delegáció elnökével, majd ismét Barabáshoz fordulva, a következőket mondotta:

— Nagyon örülök, hogy ez alkalommal mint a delegáció elnöke, polgárember ül mellettem, mert *előttem nincs különbség a honpolgárok között* és nagyon szívesen érintkezem országom minden polgárával.

— Felsőges uram, felelte Barabás, kétségkívül nagy értéke van annak, ha a demokratikus gondolkodás és felfogás rokonszenvre talál itt a trónnál is.

A beszélgetés egyébként nem volt humoros részletek híján sem. Mialatt ugyanis a király az osztrák delegáció elnökével társalgott, Barabás jobboldali szomszédjával, Aerenthal közös külügyminiszterrel beszélgetett. A magyar és osztrák borokról volt szó és Barabás az Aerenthal multkori delegációs ebédjére célozva azt mondta:

— Az osztrák borok nagyon jók, csak a poharak kicsinyek.

A király figyelmes lett a megjegyzésre és ismételtette magának magyarul Barabással. A király jól mulatott Barabás feleletén. Azután a magyar borokra terelte a beszélgetést és örömszónak adott kifejezést, hogy a magyar borok most ismét nagyobb mennyiségben kerülnek külföldre. Megemlítette, hogy a homoki borok jóságát gyakran hallotta dicsérni és hallotta azt is, hogy a Bácskában igen jó homoki bort termelnek.

— Igen, felsőges uram, válaszolt Barabás, csak az a baj, hogy a bácskai bor nem lehet export, mert a bácskaiak tavaszig mind magisszák.

A király elmosolyodott a kedélyes megjegyzésen.

Az ebéd végeztével Ő felsége jelt adott a felállásra és valamennyien átvonultak a szomszédos oszlopos lovagterembe, ahol kezdetét vette a cercle.

A király legelőször Barabást, azután Fuchs dr. t, majd Zichy Tivadar grófot tüntette ki megszólításával.

Barabástól ezt kérdezte:

— Önök már készen vannak a tárgyalásokkal, ugye bár?

— Felsőges uram, válaszolt Barabás, mi készen vagyunk, de az osztrák delegáció még mindig nem fejezte be tárgyalásait. Nem is tudom még bizonyosan, mikor tarthatjuk meg a zárülést, remélem azonban, hogy mihamarább sor kerül rá.

A király azután hosszasan társalgott még Zichy Tivadarral, Weterle miniszterelnökkel, Széll Kálmánnal, majd Hoffmann sítábornagyhöz fordult és megjegyezte, hogy neki sok dolga volt a magyar delegáció ülésén. Azonkívül számos osztrák delegátust is megszólítással tüntetett ki.

MULATSÁGOK.

(=) Kereskedő ifjak mulatsága. Nagy sikert ígérően közöledik az a bál, amelyet az aradi kereskedő ifjakból alakult bálrendező bizottság február 29-én, szombaton este a Központi szállóban rendez. A bál kiváló érdekességét és látványosságát fogják alkotni a magyar tán-

cok, a melyeket tizenkét, magyar ruhába öltözött pár ad elő a parketten. A táncokat *Buday* Ida aradi jeles táncanítónő tanította be nagy buzgalommal és művészettel.

(=) Az aradi mészárosok és hentesek szakosportja március hó elsején táncmulatságot rendez a Központi szálló nagytermében Müller Károly, Aradváros országgyűlési képviselőjének védnöksége alatt. A mulatság kezdete este 8 órakor. 1040

A nap furcsaságai.

*

Ha a magyar Jenki humorizál. — Érdekes affér.

Arad, február 26.

Hiába, ha a magyar ember Amerikába szakad, fölveszi a Jenki-természetet. Még a humora is megváltozik.

Példa erre ez a nyiltér nyilatkozat, mely néhány budapesti lapban jelent meg:

A Newyorki első magyar közművelődési és betegsegélyező egyesület 1908. január 26-án rendezett mulatságára meghívta az akkor Newyorkban időző magyar grófokat. A főurak valóban nemes módon bizonyították be hazafiságukat, a midőn egyesületünket anyagilag támogatták.

Eszterházy Pál gróf ur 6 méltósága 50 dollár, Széchenyi László gróf és Sigray Antal ur 6 méltóságai 10—10 dollár készpénzzel járultak az egyesületnek.

Valóban nemes tett, mely méltó a köszönet és hála. Egyesületünk ezuttal képes csak köteles hála-ját főtűri urak irányában leróni, akik fényes tanujelét adták hazafiaságuknak akkor, mikor az Amerikába szakadt magyarság egyik vezető fórumát — egyesületünket — anyagilag támogatták.

Fogadják érte hála-köszönetünket azon kijelentéssel, hogy egyesületünk évkönyveiben neveik örök időkre fönmaradnak, mint az amerikai magyarság hazafias és nagylelkű támogatói.

Newyork, 1908. február 12-én.

Fürst Ernő, s. k. *Donath* S., s. k.
elnök. titkár.

Glanz Gyula, s. k.
jegyző.

Eszterházy, Széchenyi és Sigray 6 méltóságai aligha köszönik meg ezt a nyilatkozatot.

Különös affér foglalkoztatja most a győrieket. A győri izraelita nőegyesület ugyanis bált rendezett, melyen a mulatságok nem valami izésses formában jelentkeztek.

A bálról különben ezt írja egy győri újság:

A győri izraelita nőegyesület bált rendezett. Tehát izraelita név és jelleg alatt. Jelmez és álarcos báljukat „Ég és pokol”-nak nevezték el. Elvégre szerepeltethettek volna a görög-római mitológiából elég alakot, akik változatos, széppé és érdekessé tették volna báljukat.

Ehelyett szakállas álarcot öltve Szent Pétert vonultatták föl, kulccsal és könyvvel s másokat, akikhez az izraelita vallásuaknak semmi köze sincsen. A legnagyobb megbotráncozást azonban más okozta. Karmelita ruhában, karmelita kalappal megjelent valaki a táncolók között, kezében egy borosüveggel, karjára fűzve a szent rózsafüzér, amelynek a végéről hiányzott a kereszt s helyette a megendved, a zsidó kettős háromszög alakú csillag ékeskedett.

Annyi bizonyos, hogy a bálrendezők ellen megnyilatkozó fölháborodás teljesen jogosult, — ha ugyan megfelelnek a valóságnak ezek a tények.

A király aradi látogatásai.

*

Öfelségének Barabás Bélával folytatott mai beszélgetése kapcsán nem tartjuk érdektelennek feleleveníteni a király aradi látogatásait. Öfelsége hatszor volt Aradon. Rövid tartózkodásra 1852-ben fordult be először a király Aradra. Ez alkalommal megtekintette a várat és Arad egyéb részelt is. Másodszor 1872. május 8-án jött Aradra, udvari különvonaton *Lónyay* miniszterelnök, *Kerkápoly*, *Wenckheim* és *Tisza* Kálmán miniszterek kíséretében. A pályaudvaron öfelségét *Dáni* Ferenc főispán üdvözölte, akinek néhány szíves szóval válaszolt a király. Az utvonalba eső házakat természetesen szépen feldíszítették. A gyakorlótéren néhai József főherceg fogadta a tiszttakar élén az uralkodót, akit a megyeházán *Atzél* Péter megyei főispán üdvözölt. Több küldöttséget fogadott öfelsége, majd megtekintette a harminchat év előtti Arad nevezetességét. Délután három órakor diszebed volt a megyeházán, amely után öfelsége öt órakor elutazott.

A harmadik látogatás 1874 ősszén történt. Az őszi hadgyakorlatok főhadiszállásául Aradot szemelte ki az uralkodó s szeptember 21-től 28-ig a vármegyeházán lakott. Fényes ünnepek, kihallgatások, udvari ebédek egymást érték s rövidesen egész kis udvari élet keletkezett Aradon. Akkoriban készült el teljesen az új városi színház és öfelsége is jelen volt a megnyitó előadáson.

Öfelségét a színház bejáratánál *Vörös* Pál polgármester fogadta a színházi bizottság élén. A király, dacára annak, hogy másnap már korán hajnalban hadgyakorlatra volt menendő, a részben budapesti vendégművészek, köztük *Prielle* Kornélia által előadott: „A mátrai vadászat” című vígjátékból két felvonást végig nézett.

Tíz évvel később, 1884 augusztus 29-ikén esett a negyedik királyi látogatás. Aradon ekkor öt napon át valóságos királynapok voltak. A pályaudvaron *Salacz* Gyula polgármester, *Tabajdy* főispán, *Vásárhelyi* Béla s a katonai notabilitások fogadták öfelségét. A városháza díszes vesztibüljében Arad előkelő hölgyei élén *Salacz* Gyuláné fogadta a királyt s rövid üdvözlő beszéd után csokrot nyújtott át neki. Délután udvari ebéd, este fényes kivilágítás volt, amelyen I. Ferenc József a városháza erkélyéről gyönyörködött. Másnap, augusztus 30-án a várat nézte meg öfelsége és jelen volt a tűzoltó gyakorlaton. Augusztus 31-én, vasárnap a minoriták templomában misét hallgatott öfelsége, majd sétakocsizást tett a városban s közben megemlékezett a *Neuman* féle szeszgyárat és a lövöldöt is. Este hat órakor udvari ebéd volt. Öfelsége szeptember 2-ikén utazott el.

1891. szeptember 16-án volt ötödször Aradon öfelsége. Temesvárra menve útjában tíz percig állt a különvonat az állomáson. Öfelsége a perronon töltötte az időt és szívesen beszélgetett a hódolatukat kifejező urakkal: *Fabian* László főispánnal, *Salacz* Gyulával, *Szathmáry* Gyula alispánnal és *Sarlot* Domokossal.

A hatodik királylátogatás 1896 október 1-én volt, de mindössze öt percig tartott, mert a király csak átutazott Aradon.

Ma, midőn öfelsége Barabás Bélával Aradról beszélgetett, talán felelevenedtek

beane mindeme reminiscenciák, talán egyéb emlékek is, amelyek Aradot a magyar történelemhez fűzik . . .

Éjféli gyűlés.

Bomlás a függetlenségi-pártban.

Lapzártakor jelentik:

A függetlenségi pártban ma este kisebbszerű *palotaforradalom* tört ki. A csalog nem meglepetésszerűen történt, mert az utóbbi napok eseményei arra engedtek következtetni, hogy rövid időn belül a politikai szélsőcsend vihar váltja fel. A helyzettel ismerős politikusok tudták, hogy a függetlenségi párt számos tagja nem helyesli a házszabályrevízió jelenlegi formáját és hogy az elégedetlenek módot keresnek arra, hogy a revízió ellen foglalhassanak állást.

Hozzájárultak ehhez a városok polgármestereinek az adóreform elleni kongresszusán elhangzott beszédei is, amelyek gyakran hangoztatták, hogy a vidéken a függetlenségi-párt kezd lejárni magát és különösen a házszabályrevízió az, amely a párt lejáratását siettet. Azonkívül *Andrássy* belügyminiszter tegnapi beszédének azon részével sem volt a Holló-csoport megelégedve, amely a nemzetiségieknek és a szocialistáknak a parlamentbe való bevonulásával foglalkozott.

A függetlenségi párt klubhelyiségében ma este megjelent *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter is és számos képviselővel a tanácssterembe vonult, ahol élénk vita fejlődött ki a helyzet felel. *Kossuth* a többek között kijelentette, hogy a kormány egyáltalában nem köti magát a Nagy Emil által benyújtott revíziós indítvány jelenlegi formájához és némi módosításokhoz hozzá fog járulni.

A pártban frondörködő elemei azonban nem vettek részt a tanácskozásokon, hanem a klub többi helyiségeiben időztek. Amint *Kossuth* eltávozott, tüntetően bevonultak a tanácssterembe. *Hoitsy* Pál, a párt egyik alelnöke hevesen rájuk támadt, mire ők szó nélkül kivonultak és negyvennégyen átmentek az országos kaszinó vendéglőjébe. Itt már várt rájuk *Holló* Lajos, aki az este nem volt jelen a pártkörben. Vacsora után *Holló* elnöklése alatt formális értekezletet tartottak, amelyen igen hevesen támadták *Andrássy* belügyminisztert. Kijelentették, hogy a revízióhoz mindaddig nem járulnak hozzá, míg helyzetük *Andrássy*-val nem tisztázódik. Már holnap többen feliratkoznak a vitához, nehogy esetleg a disszidensek *Andrássy* személyére való tekintettel a vitát váratlanul holnap berekessék és így a házszabályrevíziót megszavazhassák a nélkül, hogy a helyzet tisztázódhatnék.

Az értekezlet határozatot nem hozott, de a jelenvoltak abban egyeztek meg, hogy a vitát szombatig mindenestre kihúzzák, a végrehajtó bizottság szombati ülésén pedig okvetlenül tisztázzák a helyzetet *Andrássy* belügyminiszterrel szemben. Azonkívül több módosítást fognak benyújtani a revíziós indítványhoz. *Feltételek* elfogadásához kötik azt, hogy továbbra is benne maradnak a függetlenségi pártban, vagy sem.

A vitában résztvett *Szentiványi Árpád*, *Buca Barna*, *Zichy Miklós gróf*, *Mérey Lajos* és többen. Az értekezlet *éjféli után izgatott hangulatban* ért véget.

TARKASÁGOK.



Titulus bíbendi. Egy szimpatikus színházi kardalmokról hallottuk az alábbi históriát:

A Thália berkeiben közszeretnek örvendő ember elsőrendű barátja az alkoholnak. Neki is az a jelszava, amit a holnap színre kerülő *Koldus gróf* című darabban a koldus-kaszinó elnöke vall: t. i. le az alkohollal!

A szimpatikus kardalnok minden alkalmat megragad a nemes alkohol élvezésére. Pár héttel ezelőtt súlyos családi tragédia érte. Edes apja, akihez forró szeretet fűzte haldoklott. Amikor az erről szóló értesítést kézhez vette, az első lehangoltság után borba fojtotta a bánatát. Ivott reggeltől estig és megfordítva. A direktor, aki már régebben rossz szemmel nézi a kardalos kicsapongásait, kérdőre is vonta e miatt.

— Barátom, mért iszik annyit?

— Fájdalmamban iszom, direktor ur. Szegény apám haldoklik.

Másnap meghalt a kardalos apja. A gyászoló fiú erre két napig egyfolytában ivott. Harmadnap részegen állított be a színházba. A direktor ismét felelősségre vonta.

— Meghalt az apja, minék iszik? . . .

A kardalos fájdalmas arcot vágott:

— Muszáj innom direktor ur. *Seegény öreg annyit szenvedett . . .*



A restauráció. *Vannay Gyula* adóügyi tanácsnok a délutáni hivatalos órák után megjelenik a *Láng-testvérek* vendéglőjében, ahol egy-két pohár sört hajt fel. Ezt a szokását használta fel *Lukácsy Lajos* egy szójátékra. A mai tisztújító közgyűlésen *Vannay* nem volt jelen, miután a budapesti kongresszuson Aradot képviseli. *Lukácsy* déltájban megjegyezte:

— *Vannay* — ugylátszik kerüli a *restaurációt*. Ő csak a *restorációt* szereti.

HIREK.

A városok az adóreform ellen.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, február 26.

Ma kezdődött a fővárosban a városok kongresszusa az egyenes adó reformja tárgyában. Aradot a kongresszuson *Vannay Gyula* adóügyi tanácsnok és *Figus Albert* alszámvevő képviselik. A kongresszust *Bárczy István*, a főváros polgármestere nyitotta meg hosszabb beszédben, amelyben kiemelte, hogy az adóreformmal szemben szükség van a városok közös akciójára. Ezután *Sádvay Gyula*, a debreceni kereskedelmi kamara titkára mondott köszönetet *Bárczynak* a kamarák és *Kludy Gyula* a rendezett tanácsú városok nevében. *Bódy Tivadar* dr. fővárosi tanácsos ismertette ezután az állami egyenes adóreformnak a városokra nézve sérelmes voltát. Pontról-pontra kimutatja, hogy mennyit veszítenek a városok, ha az állami adóreformból törvény lesz. Határozati javaslatot terjeszt a kongresszus elé, amely szerint szükséges, hogy a tervezett állami adóreform az önkormányzati adózásra vonatkozó reformjavaslattal együttesen terjesztesék elő. Mindezekre való tekintettel mondja ki az értekezlet, hogy a benyújtott adóreformjavaslatok jelen alakjukban sem a községi pénzügyek, sem az adózó községek helyzete szempontjából el nem fogadhatók és hogy azok érdemleges tárgyalásuk előtt a megjelölt irányokban gyökeres átdolgozásra szorulnak. Határoz-

za el az értekezlet, hogy a szükségesnek elismert módosításokat részletesen indokolt emlékiratban a kormányhoz, valamint a képviselőházhoz fölterjeszti.

Hegedüs Loránt a Gyáriparosok Országos Egyesületének a nevében szólalt föl. *Bródy Tivadar* határozati javaslatához ő is hozzájárul. *Kmetty Károly* országgyűlési képviselő nem tartja időszerűnek az adóvitát, mert a kormány visszavonta a javaslatot.

Polónyi Géza szerint hlábaváló a kongresszusozás: a kormány ellen, amelyet ő jól ismer, semmit sem lehet tenni mindaddig, amíg az önálló vámtérületet meg nem valósítják.

Szentpáli István dr. társelnök a törvényjavaslatnak azt a mostohaságát bírálja, amelylyel a városok érdekei iránt van.

Krajcsi Rezső dr., a budapesti kereskedelmi és iparkamara másodtitkára, hosszasan fejtegette a reform tervezet hátrányait.

Halmos Károly dr. Kassa város polgármestere, félretéve minden politikai érzelmet, tárgyilagosan kíván foglalkozni az adójavaslattal. Rámutat a negyven éven át folytatott téves politikára s zajos taps között jelentette ki, hogy bizton reméli, hogy *nem lesz többé olyan gerinctelen városa az országnak, amely olyan képviselőt fog választani, aki a város érdekeit nem fogja előmozdítani.* Ismerjék fel a városok azt a nagy veszedelmet, amely az új tervezetből kifolyólag őket fenyegeti s toldják meg a főváros határozati javaslatát azzal, hogy egy állandó albizottság örködjék a városokat az adózás tekintetében érhető veszedelmek elhárításán.

Polónyi Géza bejelentette, hogy *Thaly Kálmán* felkérték, hívja össze ugyanezen ügyben értekezletre a vidéki városok országgyűlési képviselőit. Kéri a városokat, a kereskedelmi kamarákat és az egyesületeket, hogy kívánságaikat juttassák a képviselők értekezlete elé.

Thaly Kálmán kijelenti, hogy örömmel áll a városok országgyűlési képviselői által tervezett akció élére.

A főváros ebédet adott a vendégek tisztelőre. A tanácskozást délután folytatták.

— A budapesti tifuszjárvány. *Budapesti* tudósítónk jelenti: A tifuszjárvány még ma sem szűnt meg. Újabb megbetegedés történt és ez már a huszonharmadik tifusz-eset. De épen nincs kizárva, hogy még számos betegben lapang a tifusz, mert az első jelenség után csak tíz nap múlva lehet teljes bizonyossággal megállapítani a diagnózist. A járvány lézke a köztetető-utí barakk volt, amely néhány évvel ezelőtt épült kolerás betegek számára, de azután szükség-lakásoknak használtak és tíz fillérért éjjeli szállást adtak benne. Zülött, elsőrendű népség vette igénybe a helyiséget, amely még egy sem volt ellátva és berendezve, mit a hajléktalanok menhelye. A barakk egész belső felszerelését, az üres puccseket és pokrócokat a járvány konstatálása után a főorvos rendelkezése elégették, a padlót felszedték és új deszkapadlót raktak le. Azonkívül a helyiséget fertőtlenítették és egyelőre a lakást eltiltották benne.

— „Kardpárbaj párbaj nélkül“ címen megjelent tegnapi közleményünkre vonatkozólag azt a hiteles értesítést nyertük, hogy tévedésen alapszik, mintha a párbaj elhalasztatott volna. Az igazság az, hogy a fennforgott affér pisztolypárbaj útján, annak rendje és módja szerint, a párbajszabályok szigorú betartása mellett teljes elintézését nyert.

— A temesvári „mozi“. Egy hosszabb tudósításban számoltunk be ma arról a tüzesetről, melynek egy temesvári kávéházi „mozi“ áldozatul esett. Mint temesvári tudósítónk jelenti, ennek a tüzésnek egész különös oka volt. A tulajdonos nem villamos árammal vezette a mozgólényképeket, hanem *mészlam-*

pával dolgozott, amelynél gyakran fordulnak elő tüzesetek.

— Új bírósági jegyzők. A m. kir. igazságügyminiszter ma az ország összes bíróságainál alkalmazott aljegyzőket jegyzökké nevezte ki. E rendeletben egyszersmind a jegyzőket 1908. január hó első napjával a X. fizetési osztályba sorozta. Az aradi kir. törvényszéken ennek alapján jegyzők lettek: *Sommer Nándor*, *Moróczy Dániel*, *Debreczy Géza*, *Ottubay Dezső dr.*, *Szell Lajos dr.* és *Ferenczy Tibor dr.* aljegyzők, továbbá *Hornyák Aladár* buttyini, *Ginosszky Miklós* battonyai, *Stachó Lajos* pécskai és *Kolthay Kornél* kisjenői kir. járásbírói aljegyzők.

— Lopás a teazsuron. Az utolsó teazsur, amely e hó kilencedikén oly kitűnő hangulatban folyt le, vidám és szellemes emlékeket hagyott maga után a jelenvoltakban. Azok között, akik egy és más okból kellemetlen hangulatban, levert kedéllyel távoztak az Iparosház nagyterméből, szerepel *Ábray Gizella* urhölgy, *Ábray Lajos* kereskedelmi iskolai igazgató leánya is. Nehogy azonban félreértés támadjon, sietünk kijelenteni, hogy az urinó a teazsuron igen jól mulatott és nagyon vidám hangulatban volt egészen a zsúr végéig, amikor észrevette, hogy az asztalról valaki időközben elemelte kis zöld börtáskáját, amelyben némi pénzen kívül egy kapukulcs, több névjegy, egy csipkés zsebkeendő és egyéb apróság volt. A kár pénzben kifejezve tizenhat korona, de az urhölgy különösen azért fájlalta a ridikül eltűnését, mert ajándékba kapta azt egy barát-nőjéi. Másnap feljelentést tett ismeretlen tettes ellen a rendőrségen, ahonnan áttették az ügyet a járásbíróhoz, *Bozóky Mátyás* dr. kir. aljárásbíróhoz. Az ismeretlen tolvaj ellen megindították a nyomozást. Nem lehetetlen azonban, hogy az urinó valamelyik fiatalember udvarlója követte el azt a rossz tréfát, hogy emlékül magával vitte a börtáskát, annak tartalmával együtt.

— Kinevezés. *Apponyi Albert* vallás- és közoktatásügyi miniszter *Weisenburger* Sabettyén okleveles tanítót az ujszentannai állami elemi népiskolához rendes tanítónak nevezte ki.

— A filharmónikusok nagyban készülnek a *március 8-án* tartandó hangversenyükre. Ez lesz az utolsó ebben a szezonban és az egyesület azon törekszik, hogy ez a hangverseny, mely talán bezárja az idei hangverseny-szezont, mindenképen élvezetes legyen. A műsor a dallamosság jegyében van összeállítva s különösen *Goldmark* és *Grieg* művei a gyönyörű melódiáknak egész láncolatával veszik majd körül a hallgatót. A műsort nemsokára részletesen fogjuk ismertetni. Ezen hangversenyre a *Weiss és Klein*-cégnél (Minorita-palota) már most erősen vásárolják a jegyeket.

— Rumcompositio 1 literhez 20 kr. *Likör aroma* 1 literhez 80 kr. *Vojtek és Weisz*nál. 191

TORVÉNYKEZÉS.

§ A Mezei-pár fogva marad. Abban a szomorúan szenzációs bűnyben, amely *Mezei Vilmos* és neje ellen folyik, az aradi kir. törvényezék vádtanácsának azon végzését, melylyel a Mezei házaspár vizsgálati fogságban tartását rendelte el, *Krenner Zoltán* dr. védő tudvalevőleg felfolyamodta a nagyváradi kir. ítélőtáblához. A kir. ítélőtábla a felfolyamodásra ma hozta meg végzését, amely azonban Mezeiékre nem kedvező. A tábla ugyanis a vádtanács indokolását *magdévá tette* s így Mezeiék továbbra is vizsgálati fogságban maradnak, egészen az esküdtszéki tárgyalás határnapjáig. A tábla indokolása szerint, miután Mezeiék ellen gyilkosság büntette miatt folyik a vizsgálat, amely büntetést halálbüntetés is kiszabható, alaposan tartani lehet attól, hogy Mezeiék szabadlábra helyeztetésük esetén esetleg a megszökésre előkészületeket tennének. E mellett Mezeiék rendes foglalkozása nincsen, miután a *Benoid* gágyár szolgálatából kilépett. A védő kérelmére különben a vizsgálóbíró elrendelte Mezeiék elmebeli állapotának a megvizsgálását. Védekezésük során Mezeiék ugyanis azt adták elő, hogy szándékuk volt *Siposné és Duma Lázár* elpusztítása után *öngyilkosságot elkövetni* s heteken keresztül foglalkoztak az öngyilkosság eszméjével. Miután pedig ez a

szándék, de különösen Mezei Vilmosnak határt nem ismerő féltékenysége és ideges állapota arra engednek következtetni, hogy a cselekmény elkövetésekor pillanatnyi neuraszténias elmezavarban szenvedett, mely a beszámíthatóságot korlátozza, elrendelték elmebeli állapotának megfigyelését. Mezeiék a fogházban csendesen viselkednek. Csak Mezeit kellett fogyelmileg megbüntetni, mert leveleket csempészéseiért nejtának, melyben szerelemének változatlanágáról biztosítja a további erkölcsös viselkedésre s védője iránti bizalomra buzdítja. A vizsgálat különben az orvosszakértők megfigyelése után be lesz fejezve. Ezután az ügyesség fogja előterjeszteni vádiratát, úgy, hogy az ügy már áprilisi hóban az esküdtek elé kerül.

§ Biróköldési kérelem a Polónyi-Heltai ügyben. Megirtuk, hogy Heltai Ferenc dr. védője, Lengyel Zoltán dr. biróköldési kérelemmel fordult a törvényszék elnökéhez, hogy Benke Ferenc járásbirót, aki ezen ügyet a múltkor elsőfokulag tárgyalta, de akinek marasztaló ítéletét a törvényszék felebbviteli tanácsa számos alaki és anyagi semmisségi okból megsemmisítette s az ügynek újbóli tárgyalását rendelte el, ezen újabb tárgyalásnál mellőzze s helyette egy másik tárgyaló birót jelöljön ki az ügy másodszori letárgyalására. A járásbiróság vezetője a biróköldési kérelmet felterjesztette Zsitvay Leó elnökhöz, aki mielőtt határozott volna ezen kérelem fölött, az ügyesség vezetőjének véleményét is meghallgatta ezen tárgyban. Az ügyesség is méltányolta a biróköldési kérelem indokait s azt a proposíciót tette, hogy az ügy tárgyalása Farkas Gyula dr. járásbiróra bizassék. Ezek szerint most már bizonyosra vehető, hogy az elnök Benke bír. helyett Farkas Gyula járásbirót bizza meg az ügy tárgyalásával.

SARG-fé. 60
KALODONT
 LEOJCSB
 Filles FOG-GRÉME
 5907

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktérsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 26.

Amerika egygyel magasabb. Kevés forgalom. Változatlan árak.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárhat	8 órai zárhat
Buza áprilásra . . .	11.70—11.71	11.82—11.83
Buza októberre . . .	9.80—9.81	9.82—9.83
Zab áprilásra . . .	7.71—7.72	7.80—7.81
Rozs áprilásra . . .	10.35—10.36	10.88—10.89
Tengeri májusra . . .	6.58—6.59	6.60—6.61

Zárul 5 órakor:

Oestrák hitelrészvény	642.—
Magyar hitelrészvény	775.50

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Február 26. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm feletti súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; Matal nehéz páronként 320 kilogramm feletti súlyban

118—120 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban 120—121 fillérig; könnyű páronként 230 kilogrammig terjedő súlyban 120—122 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm feletti súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertéslétszám: Február hó 23. napján volt készlet 21,773 darab, február 24. napján főlhajtatott — darab, február 24. napján elszállított 123 darab, február 25. napjára maradt készletben 21,650 darab. A hizott sertés üzlet irányzata: Változatlan.

Várandós állapotban

levő anyáknak nincs jobb barátjuk, mint a SCOTT-féle Emulsió. Testi gyengeség és bágyadság ha kinozza őket, úgy a SCOTT-féle Emulsió épp oly csodálatos, mint kielégítő hatással van. Új erőt és új életkedvet kölcsönöz a SCOTT, mintha varázs-ital lenne. De még több örömet okoz a szülőknek, ha a csecsemő megszületik, mert egészséges színében és erős formáiban a szülők különösen gyönyörködnek. Ez onnan van, mert az anya által bevett



Az emulsió vitaminjánál a SCOTT-féle módszer védőjeget — a halászi jegyét — a halászi kércsük figyelembe venni.

SCOTT-féle Emulsió

a gyermeket is táplálta s erősítette, szóval mindkettőre a legkellemesebb hatást gyakorolta. 5901

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

Nemzeti Színház.

Csütörtök, 1908. évi február hó 27-én:

C) bérlet. C) bérlet.

A koldusgróf.

Operette 3 felvonásban. Irta: Leon Viktor. Zenéjét szerette: Ascher Leo. Fordította: Mérei Adolf.

SZEMÉLYEK:

Stephenson Kitty, neje	Szathmári A. Benkóné P.	Slippel, koldus	Kulcsár L. Jessie, leánya
Malona, leánya	Wlassák V.	Trunki, koldus	Ladislal J.
Karinszky gróf	Leóvey Leo.	Penyoman	Bori Lajos.
Blackwell	Faludi K.	Crab	koldus Kun Irén.
Rendőrbiztos	Révész H.	Kis Karinszky	Benkő Gizl.

Közdete este 7 és fél órakor.

Uránia színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Műsor 1908. február hó 27-én:

1. A bohóc kötelessége. Dráma. — 2. A kőkisértet. Szenzációs. — 3. A kutyák mint rendőrök. Természet után. — 4. Hajsza a paróka után. Kacagató. — 5. A harmincéves háború. Érdékfeszítő. — 6. Az eszemes ur mesél. Mulattató. — 7. Műsoron kívüli szám. — 8. Kék-szakállu herceg. Operett.

Előadások délután 5 órakor és este fél 7 órakor.

Minden előadás alatt katonazene játszik. — Csúraszda:

Este fél 9 órakor: **Jézus Glóriá.** Felolvasással, zenével és énekkel. Felemelt helyarákkal.

NYILTTER.*

Országunk legnagyobb vidéki kereskedelmi városában egy három év óta fennálló 850.000 kor. forgalmazó jömenetelű

vaskereskedéshez társ kerestetik

30—40.000 kor. tőkével, melynek 15% tiszta évi haszonnal biztosítatik. — A zilletőnek nem okvetlen szakembernek, de kereskedőnek s irodai embernek kell lennie; — szakember előnyben részesül. — Ajánlatokat a kiadóhivatal „Biztos jövő” jelige alatt továbbít. 1061

Steckenpferd-Liliomtej-szappan

Bergmann és Társa Dresden és Teschen a/E., volt és marad a naponkint beérkező elismerő levelek szerint a leghatásosabb gyógyszappan pattanások ellen. A bőrt állandóan finoman, puhán tartja és rózsaszínű teint ad neki. Darabja 80 filléért kapható a gyógytárakban, drogueriakban, illatszerekkereskedésekben és borbélyüzletekben. 591

Telefon 566. sz. Alapított 1889. évben.

Várhoi László

uri- és női cipész

Arad, Weitzer János-utca 2. sz.

(Miserita-palota a leányiskolával szemben.)

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség figyelmét felhívni 18 év óta fennálló jó hírnévnek örvendő cipész-üzletemre. A bekövetkező téli időnyre beszeresem mindennemű bőrkülönlegességeket.

Az önkéntes uraknak figyelmüket felhívom, hogy lábbelit készítek mindennemű fegyveremhez a legjobb kivitelben előírás szerint. Az egyenruhazati egyletnek több év óta szállítója vagyok.

Visszamaradt cipők előnyös árban kaphatók. Rendelések 24 óra alatt eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel

541 **Várhoi László.**

Műhely áthelyezés!

Kenderesy és Paladics

épület- és butor-asztalosok

Arad, Deák Ferenc-utca 33. sz.

(Heilm-ház.)

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek becses tudomására adni, miszerint

üzletünket

a jelen kor igényeinek megfelelően berendeztük.

Elvállalunk épület, butor, portál, iroda és bolti berendezéseket a legdiszesebb és a legegyszerűbb kivitelben.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Tisztelettel

948 Kenderesy és Paladics.

MEGYEI TELEPHON 292.

Scherhag Testvérek

virágcsarnok

ARAD, Andrassy-tér 18. szám.

Értesítjük a n. közönséget, hogy a

Scherhag J. és Keller Gy.

virágüzletek

Scherhag Testvérek

czég alatt folytatódnak, miért is kérjük a b. megrendeléseknél Scherhag J. utóda czéggel nem összetévesztetni, mivel az meg lett szüntetve és az így címzett megrendelések a szokott gyors és pontos kivitelben nem eszközölhetők.

Tisztelettel

1065 Scherhag Testvérek.

TELEPHON 476. SZÁM.

Sirolin

Hasznos az öngyógyítás és a betegség megelőzésére a légzőszervi, vesebetegségek, tüdőgyulladás, influenza.

Tüdőbetegségek, kólest, számar-kökögés, skrofotózis, influenza.

ellen szüntelen használ és orvos által ajánlott.

Mintegy értékesen utazóknak is használnak, kérjen mindenképp „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Hasznos az öngyógyítás és a betegség megelőzésére a légzőszervi, vesebetegségek, tüdőgyulladás, influenza.

Legideálisabb szer az arcz és kéz bőrének ápolására az

„AZOR“

mely a legkényesebb követelményeknek is teljesen megfelel.

Orvosilag ajánlva.

Kapható a gyógyszertárakban és gyógyáru üzletekben.

Főelárúító hely: 31

WOJTEK ÉS WEISZ gyógyáru nagykereskedő araknál Aradon.

Kapható Hegedűs Gyula üzletében.

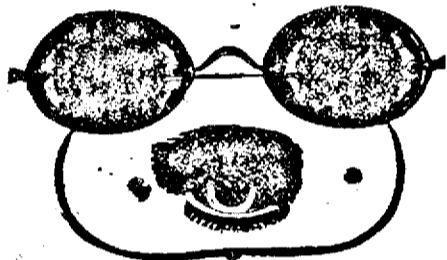
Egy üveg ára: 1 korona 20 fillér.

Elsőrendű látsszerész üzlet.

DICK-SAMU

ércs és látsszerész

Arad, Andrásy-tér és Wolfner János-utca sarkán



Elad és javít mindennemű órákat két évi jótállás mellett a legolcsóbb árakon. Raktáron tart mindennemű színházi látcsöveket a legkülönbözőbb kiállításban, legfinomabb lorgnettek, orrcsipek és szemüvegek, arany, ezüst, nickel és tekeréskés csont keretekben, legjobb üvegekkel.

Nagy raktár sűrűségi fokmérőkben, bor, must és szesz részére, továbbá mindenféle hőmérők, mindennemű kivitelben. 3418

Szemüvegek és orrcsipek orvosai rendelés szerint azonnal készíttetnek.



Hartmann János

Aradon, Kazinczi-utca 11. sz. alatt. Tekeasztal, dákók, golyók és különlegességi kávéház berendezési cikkek készítése

műhelye.

Szakképzettségemet a párisi legelső és legnagyobb gyárban szereztem. Tekeasztalok behuzását a legújabb saját szisztémámat szerint behuzok ragasztás nélkül, a melyeken a golyók ugrása elő nem fordulhat. Meghívásra bárhova a vidékre is elmegegyek, saját szöveveimmel.

Műhelyből kikerült árukért, különösen a dákók egyenességeért egy teljes évig jótállok.

Ismét eladóknak nagy árendemény.

Használt golyókat veszek és cserélek. Gyors és pontos kiszolgálásért köszönetem.

Saját francia gyártmány szerint készült dákók óriási választékban 2 k.-tól 100 kor.-ig Régi ócska tekeasztalokat újjáalakítok s becserelek.

Nagy raktár kész billiárdokban! Olcsón kapható legújabb fordítható Bipsis Billiárd. 417

POROSZ és MAGYAR KÖSZÉN

blombázott zsákokban,

ROSTÁLT BÜKK-FASZÉN

házhozhoz szállítva legolcsóbban kapható

ALTMANN E D E-nél

Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarkán

Telefon 46. 461 Telefon 46.

Kellemesen hűsítő hajviz Eau de Glace.

A fejbőrt erősíti, a hajhullást megakadályozza, a korpa képződést megszünteti és a fejet huzamos időn át hűvösen tartja.

Egy üveg ára 2 korona.

A haj mosására és tisztán tartására a legalkalmasabb szer a

„CHAMPOING POR.“

A vele készült vízzel mosott haj fényes, ruganyos és solymas lágyaságú lesz. A haj színére nincs befolyással

Az ideges fájást azonnal megszünteti a

Rozsnyay-féle fejfájás elleni tabletták.

6 darab ára 1 korona.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Máttyás

gyógyszertárban

Arad, Szabadság-tér.

Köhögés Rekedtség Elnyálkásodás

ellen páratlan jó hatású szer a

TUSINAL CZUKORKA

ára egy nagy doboznak 60 fillér

Idegesség Vérszegénység Soványtság

ellen olismert kitzinó hatású szer a

Dr. DURÁN-féle száraz

MALÁTA KIVONAT.

E kiváló hatású tápszert különösen hizlaló kuránál legjobban bevált. Rendkívül kellemes ízénél fogva a gyermekek is örömmel veszik be. Bevehető az tejbe, kávéba, levesbe, theába, borba, stb. ára egy nagy üvegnek 2 korona.

Egyedül főraktár 241

HAJOS ÁRPAD

Arad, Andrásy-tér 22., a megyeházzal szemben.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy épület- és butorasztalos műhelyemet

Karolina-utca 3. szám alá

áthelyeztem és elvállalok ezen szakmába vágó mindennemű munkákat és pedig hálószobákat, ebédlők, bolti berendezéseket és irodai berendezéseket a legszebb kivitel és a legjutányosabb árak mellett.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Tisztelettel

Mádai Gyula,

épület és butorasztalos.

Vizvezeték-műhely megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a mai kornak teljesen megfelelő vizvezeték berendező-műhelyt nyitottam, hol mindennemű esaternaszt, vízvezeték, fűdőszobát, angol klozeteket, vízfűtés, acéltel és Benoid-felszerelést és vezetéket minden fajtája szivattyukat, hőlérmotor- és szivattyuk javítását és készítését elvállalom.

20 évi tapasztalataim, valamint 11 évi aradi működésem biztosítékot nyújt biztatást rendelőknek arra, hogy az elvállalt munkát szakszerelem, pontosan és lelkiismeretesen, a lehető legolcsóbban eszközölöm.

Ugyane szakba vágó munkák jó karban tartását általánosan elfogadom.

A n. é. közönség b. parfogását kérl,

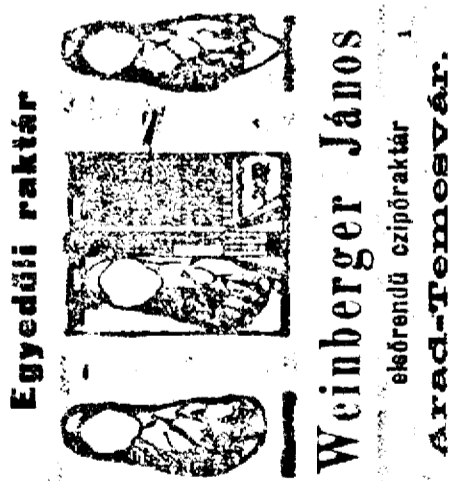
kiváló tisztelettel

Mókos Márton

szereelő-mester

Petőfi-utca 4. sz.

Kész cipő mérték szerint.



Egyedüli raktár

Weinberger János

elsőrendű cipőraktár

Arad-Temesvári.

Üzletszerzők

és szervezők

elsőrangú életbiztosító intézetekhez

felvétetnek.

Írásbeli ajánlatok „Arad, postafiók 26“ alá küldendők. 1059

Globin a legjobb és legfinomabb
Czipő tisztítószer

Egyedüli-gyáros: Fritz Schulz jun. részv. társ. Lipcse és Eger

3925 VII

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy

888 vendéglőm

és aranyas, szép és tágas kerthelyiséget, ugyszintén a város legkitűnőbb fedett és villanyvilágítással ellátott tekepályámat is díszesen renováltattam és azt megnyitottam.

Isletes magyaros polgári konyha. — Tiszta saját termései berek. Blsó magyar részvény serfőzde udvari sör. Pohár 10 fillér korsó 24 fillér.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve

tisztelettel

Répássy Pál

491

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takarék-tűzhelyeket, sír és folyosó kerítések, épület vasalások, görredőnyök, napellenzők, vas-ágyak, korti székek, padok, asztalok tömör vasból, valamint minden szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett.

Épület szárítására vaskecsarak kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközölteknek. 586

Nagy választék sírkertés mintákból terjedelmes nagyságban. — A minták megtekinthetők a műhelytelepen.



Sok millió előkelő
urhölgy használja
a világhírű

**Földes-féle
Margit-Cremet,**

mely szírtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szeplők, májfoltok, bőrtakák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak pártatlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár: 281

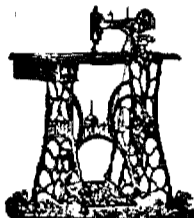
Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Arad legrégibb
kerékpár és varrógép
raktára
és javító-műhelye.

PFAFF varró-
gépek

melyek tartóssága felülmúl minden eddig létező gépeket zajtalan könnyű járás, izléses kivitel.



Író angyal védjeggyel kétoldalon játszható lemezek és grammophonok. 71

Egyedüli képviselő:

Hammer Vilmos
műszerész.

Arad, Szabadság-tér 7.

Telefon sz. 96.

Alapított 1858.

Telefon szám 459.

Müller J. és Fia

ruhafestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó gyára

ARADON, gyár és iroda: Tököly Imre-utca 40—42.

Gyűjtőtelepek: József főherceg-ut II. sz., Forray-u. 2b sz, Asztalos Sándor-u. 2—3. sz.

Vidéki gyűjtőtelepek: Déva, Brassó, Gyulafehérvár, Segesvár, Vajdahunyad, Szászváros, Székelyudvarhely.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, miszerint 50 év óta fennálló országos hírvé

ruhafestő, vegy ruhatisztító és fehérnemű gőzmosó gyárunkat

ujabban megnagyobbítottuk és a legmodernebb gépekkel szereltük fel s így nemcsak a bel, hanem a külföld bármely hasonmú gyáraival a versenyt felvesszük.

Vegyileg tisztítunk vagy festünk mindennemű férfi és női ruhákat, felöltőket, gyermek ruhákat, teljesen egészben minden bontás nélkül, továbbá butorszöveteket, függönyöket, himzéseket, csipkéket, keztüket, szőrméket stb. stb.

Fehérnemű-gőzmosógyárunkban, mely kitűnő gépekkel van ujonnan felszerelve, mindennemű maró anyag, (mely a fehérneműnek ártana kizárásával) hófehéren mossuk, bármilyen fehérneműket, de főleg gallérokat, kélőket, férfi ingeket stb., melyek moderna fényező gépeinkkel fényezve teljesen új kinézetet nyernek.

A n. é. közönség eddigi pártfogását megköszönve, kérjük további szíves megbízásait

kiváló tisztelettel

Müller J. és Fia.

823

Postaküldemények gyorsan és gondosan eszközölteknek.

Pontos és gondos kiszolgálás.

Pontos és gondos kiszolgálás.

Városi hirdetések.

2027—1908. kh.

Hirdetmény.

A magyar kir. földmívelésügyi miniszterium által 14500—VI.—3. szám alatt a cserebogarak irtására kiadott utmutatást a következőkben teszünk közhírré.

A cserebogarak irtásának legcélszerűbb módja a cserebogarak összeszedése és elpusztítása. A szedést mindjárt a bogarak első megjelenésekor kell megkezdeni, hogy elpusztítsuk azokat, még mielőtt petéiket lerakták volna. Minthogy napos időben és este felé a bogarak élénken repkednek, legjobb a cserebogarakat reggel, vagy borús időben nappal is gyűjteni amidőn a bogarak meg vannak gémberedve, vagy halált színelve, a fákról könnyen lerázhatók. Szedéskor nagy gond fordítandó a magányosan álló, vagy az ültevények szélén levő fákra, amelyeket a bogár föl szerez keresni.

A cserebogarak szedő munkásokat legcélszerűbb az összegyűjtött bogarak mennyisége szerint, tehát kiló, vagy liter számra (1 kl. mintegy 1060 drb. cserebogár) fizetni, mert így a szedők jobban igyekeznek, mivel azonban az ilyen szedők buzgóságukban a fákat, (főleg a gyümölcsfákat) nem igen kímélik, azért a gyümölcsfákról célszerűbb a szedést kellő felügyelet mellett napszámokkal végezteni. Ennek az lesz a jó oldala, hogy az ide-oda való méregetéssel nem pazaroljuk az időt, mint a hogyan az a mennyiség arányában fizetett szedők alkalmazásánál történik.

Az alacsonyabb fákról a cserebogarakat egyszerűen rázzuk le, magasabb törzsű fáknál azonban a rázáshoz hosszú nyelű horgokat alkalmazunk, vagy ha a szedők között fiatal suhancok akadnak, akkor azok másszanak föl a fára és úgy rázzák meg annak ágait egyenként. A rázás hirtelen erős legyen és rövid ideig tartson, hogy a bogár egyszerre essék e, a fának ide-oda való lóbálásakor az erősen megkapaszkodó bogarak nem hullanak le.

Szedéskor legcélszerűbb a cserebogarakat szélesszájú, belül mázos és félig vízzel megtelt cserépfazékba gyűjteni, amelynek tartalmát, még mielőtt a fazék egészen megtelne, időnként ki kell önteni egy nagyobb edénybe (vízzel félig telt hordóba, kádba) vagy zsákba.

Az elpusztítás többféle módon történhetik. Az összegyűjtött cserebogarakat kemény talajon (uton) agyon lehet tiporni vagy összegyömöszölni, a kádba szedett bogarakat pedig lehet forrázni és gödörbe önteni, a mely gödröt azután be kell temetni.

A nagy mennyiségben összegyűjtött cserebogarakat érdemes mesterséges trágya készítésére felhasználni oly módon, hogy a bogarakat földdel és oltatlan mészzel, turfahulladékkal összekeverjük, mely utóbbi a bogarak rothadó tetemtömegét az átható kellemetlen szagtól is megfosztja. A feloldozandó cserebogártömeghez annyi föld, mész vagy turfa kell, a mennyi elég, hogy az előállított trágyatömeg bűzös szaga elvegyeztse.

Fontos védekezési mód cserebogarak ellen az is, ha lárvájukat,

tehát a földben élő pajorokat irtjuk, a melyek különben szintén igen kártékonyak.

A pajorok irtására legalkalmasabb idő a földriogatás, kapálás és szántás. Kapálás és forgatásakor a felszínre kerülő pajorokat agyon kell ütni, szántáskor pedig, ha sok a pajor, érdemes azt az eke után járó olcsó napszámossal föl-szedetni. Itt is tanácsos a pajor-szedő-munkás figyelmét némi pénzbeli jutalommal lekötöni.

A pajorokat szintén lehet értékesíteni, még pedig ha csak kis mennyiség van belőle, akkor azt baromfival etetjük meg, hogy ha pedig sok van akkor trágyának dolgozzuk föl.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatala 1908. február hó 19-én.

Sarlot,
főkapitány.

Arad sa. kir. város polgármesterétől.

799—1908. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál megüresedett, 1400 korona törzsfizetéssel és 400 korona lakbér illetményvel javadalmazott irodai segédtségi állásra pályázatot hirdetnek és felhívom azokat, kik az 1883. évi I. t. c. 19. §-ában előirt képzettséggel bírnak és ezen állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényeiket hozzám 1908. évi március hó 5-ig bezárólag nyujtsák be.

A város szolgálatában nem állók egészségi állapotukat hatósági orvosi biznyitványval igazolni kötelesek.

Aradon, 1908. évi február hó 18.

Varjassy,
polgármester.



3199—1908. kh.

Hirdetmény.

1908. évi november hó 25-én 85075/VII. A. 2. sz. alatt kiadott m. kir. földmívelésügyi miniszter körrendelete alapján meghagyom a gyümölcstermelőknek és kert tulajdonosoknak, hogy a mező és kert gazdaságban nagyobb károkat okozó rovarok ellen való védekezés céljából a téli hernyó fészkeket és lepke tojásokat, valamint a vértetű és darázs fészkeket alaposan irtás ki. Ezen rovarok irtása már most megkezdendő és addig folytatandó, míg teljesen ki nem pusztulnak. Legnagyobb gond fordítandó a hernyó és vértetű irtására. A cserebogarak irtására külön utmutatást bocsájtottam ki.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy az, a ki a fentebb elősorolt irtásokat I. évi március hó végéig elmulasztja, úgy az irtás költségére hatóságilag lesz foganatosítva és ezen kívül az 1894. évi XII. t. c. 95. §. k) pontja alapján 5 napi elzárásra átváltoztatható 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel lesz büntetve.

Arad, 1908. évi február hó 19.

Sarlot,
főkapitány.



Nagymennyiségű maculatura jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

A legjobb fedélcserép

Politzer Jonás
eserépgyárában kapható
Magyarcsanádon (Gsanád m.)
Posta, távirtda és vasutállomás.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

== SZÉNSAV-MŰVEK ==

ujonnan berendezve

Meghízható, szigorúan leltikameresztetett tisztalószer!

Buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek

1/2 és 1 literes üvegekben.

Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utól nem őrít gyógyhatás.

Elsőrendű asztali víz.

Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-Buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Szárgőnyezim: Muschong, Buziásfürdő. — Intérlarban telefon 18. sz.

Ügyes helyi képviselők keresztetnek.

kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

Szénsavat

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szikvizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra.

Össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval.

Legolcsóbb üzemerő malmok, mezőgazdasági gépek, stb. részére.

Kiszolgálás és javítás ki van zárva.

HOPP KÁROLY ARAD SZÉLMOTOROK

Költségnélküli vizellátása községek, gyártelepek, gazdaságok, mezői lakások, villák, vasúti állomásoknak, stb.

Megőnlözése kertek- és parkoknak.

Leccapolása tavak- és réglagyáraknak, stb.

Tervezés költségvetések minden alkalmazási módra.

Tervezetek kívánatra a helyszínen felvételnek.

HOPP KÁROLY
műszaki-irodája,
481 ARAD, Széchenyi-utca 5.

Önműködő szabályozás szélirány és szelerősség szerint. Legszolidabb szerkezet, legmegasabb munkaképesség.

Minden jobb üzletben kapható.

Kérjünk Braun-féle

„Rózsa-crém“ cipőkenőcsöt,

mert az összes forgalomban levő gyártmányok között a

„Rózsa-crém“

conserválja a lábbelit, ellentétben más készítményekkel, melyek a bőrt kiszáritják és törékenynyé teszik. — Eddig is számtalan szakember elismerésével találkozott.

Egyedüli készítője

Braun N. A. Arad.

Ismételadók fordujanak b zalommal hozzám

APRÓ HIRDETÉSEK.

Köszönöm

Jó véleményét, ezt megtartani legnagyobb vágyam, de kérését nem teljesítem, mert mindkettőnket így — legjobb! Azért ne is kérjen erre! 1076

Eladó

egy 4 lángú ebédő gázluszter, egy nagy dugaszológép, egy 2 kerekű földhordó kubikos taliga hozzávaló löszerszámmal és egy teljesen felszerelt méhes, minden a legjobb karban. Cim a kiadóhivatalban. 971

Könyvtárakat felszerelünk,

kiegészítünk a legelőnyösebb felteletek mellett. Kivánatra új és antiquar könyvekről jegyzéket portómentesen küld **Ingusz I. és Fia** könyvkereskedése Arad. 201

Egy tisztességes

magányos róm. kath. vallású nő ajánlkozik magányos urhoz vagy urinőhöz gazdasszonynak. Tökölly Imre-u. 4. 1043

Veszek könyvtárakat

és hangjegyeket. Minden ujdonság raktáron. Antiquar könyvek. Könyvtárak berendezése. Nyomatványok elkészítése. Rongált dobozu levél-papírok kiárusítása. Kölsönkönyvtár. Kerpel Izsó könyv- és papírkereskedése, Aradon. 212

Ökleveles zongora tanítónő

elvéllal órákat házban és házon kívül. Damjanics-utca 1. 1044

Erzsébet kör-ut 22. számú

házban egy 6 szobás földszinti lakás megfelelő mellékhelyiségekkel folyó évi május 1-re kiadó. Bővebbet ugyanott. 882

MOST JELENT MEG!

NEMESSÉGI KÖNYV

Hasznos utmutató nemességi ügyekben!

Nélkülözhetetlen kézikönyv cím- és címer kérdésekben!

ÁRA 5 KORONA.

Irta:

Ölyvedi Vad Imre.

Kapható:

Minden könyvkereskedésben, vagy a szerzőnél, Szeged, Szivárvány-utca 9.

100.000 kötetes kölcsönkönyvtár használata havonként 1 k. 20 fill. „Tolnai Világlapját” számonként 24 fillérért házhoz szállítja Krausz Paulin könyvkereskedése Színház-épület. Telefon szám 511. 995

Szép erős tölgyfából készült

szőlőkaró és gyökeres fajtiszta Portalis vessző megrendelhető és megtekinthető Kaufmann Jakabnál, Gyorokon. 1058

alódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes főrühához (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
szelvény	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K-ért. szelvényt jelöltöszövet, turistalódent, seym-kegcsint stb. stb. gyári áron küld a mint megtekinthető és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szocietásként közvetlen Siegel-Imhof céggel a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legelőnyösebb árak. Óriási választék. Alattahú, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

5852

Nem kell London. Nem kell Páris. Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő mérték után!

CIPŐKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER UTÓDA

orthopéd és divat cipészetében

ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

Szűlők különös figyelmébe ajánlom orthopéd-**gyógycipőimet**, melyek megátalják a lábfej fejlődését, Gyermekknél, ugyszintén felnőtteknél egyszerű eredményeket értem el, amit számos elismerés tanúsít. Készíték a valódi amerikai formájú cipőket meg nem különböztethető tartós szép cipőket. B. megrendeléseket kérve teljes tisztelettel!

SEELINGER UTÓDA 841

Brecska Károly

állami cipész tanfolyam szaktanítója.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy

épület- és műlakatos- műhelyünket a Wes- selényi-utca 1. szám alá áthelyeztük,

ahol elvállalunk mindennemű, e szakmába vágó munkákat. Épületvasalások, takaréktűzhelyek és sűrűkerítések a legjutányosabb árak mellett. — Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Tisztelettel 17

Láng és Mayer.

Bela Sella
legjobb gummi óvszer
6 darab 2 korona
Földes Kelemennél,
Aradon.

Mindennemű fogfájást 5 perc alatt szüntetik az
indiai fogcseppek.

Egy üveg 70 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

Főraktár 271

Földes Kelemennél Aradon.

Cement

hornyolt cserép

a legjobb fedő anyag. Vizáthatlan! Örökké tart!

Tégla, Cserép

legjobb minőségben állandóan raktáron 754

Pollak Sándor

tégla, cserép és cementárú gyárában

Mikalakán.

Telefon 5-15.

Városi iroda: Erzsébet-körut 37., I. sm.

Megérkeztek a báli divat ujdonságok!

Brunner Béla

uri divat és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20.
(Forray-utca sarok, gróf Nádasdy-palota)

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát, hol a legszebb és legdivatosabb **ingek**, gallérok, kézelők, nyakkendők, keztük, zsebkezdők, harisnyák, stb. ujdonságok kaphatók. Nagy választék hazai és angol divat-kalapokban. Nagy választék fa, vászon és bőr utazóbőröndökben.

Divatujdonság francia és olasz **Illatszert** különlegességeiben.

Kamerli J. pécsi keztügyár főraktára.

Nagy választék báli toll és gazo legyezőkben.

Legyezők gyári áron alól adnak el.

Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek

ÁMOR

hygienicus mosdó pasztillát

férfiak, nők egyaránt használják.

Doboz 1 korona. 1013

Gyógytárakban kapható.

Detsinyi Frigyes

Budapest, V., Marokkói-utca 2.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Arad, Weltzer János-u. 13. sz.

Zsinor,

**gomb,
bojtok**

és rojtok

állandóan raktáron tartatnak.

Gyermek ágyhálók

bármely színben, pontosan, méret szerint készítettetnek. — Minden e szakba vágó munkát a leggyorsabban készít. 838

Kisebb

háza

a belváros közelében **megvételre** kerestetik.

Ajánlatok „Ház” jeligével a kiadóhivatalba kéretnek.

A legjobb minőségű bor és csemege faju dus gyökérzetű **szőlő-oltvány,**

ugyszintén gyökeres

Riparia Portalis és Rupestris Monticola szőlővessző

minden mennyiségben kapható

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelőnél

Arad, Batthyány-utca 13. szám.

Telefon 410. szám.

511